

بررسی نام و جایگاه بابک در کتیبه های ایلامی باروی تخت جمشید

محمد قره زاده شریبانی

چکیده:

وجود نام بابک در گل نوشته های ایلامی را نخستین بار دوست گرامی استاد مهدی حسنی اردبیلی با نگارنده در میان گذاشته و آدرس لوحه ها را جهت خوانش ارسال نمودند، در واقع این نام نیز همانند شکل هایی از سایر اسامی تمدن ایلامی (همانند "یاماکشید < جمشید، زامسبا < جاماسب و ... که بعدها وارد افسانه های عهد نگارش خدای نامه و اشعار فردوسی نیز شده اند که البته اسم بابک به هیچ عنوان وارد خدای نامه و اشعار شعرا نشده است) وارد سیستم اسامی بعد از ایلامیان شده است .

واژه بابک را در محل تلاقی عصر اشکانی و ساسانی در روایت " بابک "؛ عالم دینی حامی اردشیر بابکان که اردشیر را منتسب به او و به صورت " اردشیر بابکان " آورده اند و نیز بابک سرداری در عصر ساسانی یاد می توان مشاهده نمود که همگی نشان دهنده بقای آن تا عصر اشکانی و انتقال به ساسانی نیز بوده است. ما برآنیم که این نام نوعی لقب و جایگاه بوده و حتی تا عصر خلفای عباسی نیز رواج داشته است، چنانچه در داستان "بابک" سردار مخالف عباسیان در قرن دوم هجری و معاصر هارون و مأمون عباسی که نویسندگان دانشنامه اسالمی به نقل از مسعودی نام اصلی او را " حسن " ذکر کرده اند نیز برجسته گشته است. شخص دیگر مد نظر ما با نام "بای باک : بای بک " در متون عربی به قرن سوم هجری معاصر خلیفه چهاردهم عباسی «المهدی بالله فرزند الوائق بالله» است که این بابک به دست خلیفه کشته شده و در تاریخ به صورت "بایباک الترمکی" نیز یاد شد که او در اصل از ترکان شرقی بوده در حقیقت بعدها استفاده از این واژه بجای کاربرد در جایگاه منصب، به صورت نام مردان ادامه دار شده و به عصر ما نیز رسیده است. در واقع بابک خان عصر ایلامی نیز منصب داری مهم بوده و بر امور نظارت داشته است در گل نوشته های مورد بحث شاهد نگارش این اسم به دو صورت ik-ba-ula/Ba و ba-ula/Ba هستیم که واژه خانا: na-ka: به خان نیز به آن چسبیده است و نشان از منصب دولتی او با توجه به اموراتی که اعم از تحویل گیری آذوقه و... دارد که تلاش نمودیم در ادامه هر دو نگارش میخی را در جدول شرح دهیم.

کلمات کلیدی: تخت جمشید، ایلامی، بابک، بای بک

استناد (آپا):

قره زاده شریبانی، م. بررسی نام و جایگاه بابک در کتیبه های ایلامی باروی تخت جمشید. ارومیه: فصلنامه تخصصی "مطالعات تاریخ آذربایجان و ترک" - جلد ۰۱، شماره ۰۴، تابستان ۱۴۰۳. ۸۶۹۰-۳۰۴۱ شاپا

The presence of Babak's name in the Elamite writings

Muhammad Gharezadeh
Sharabiyani

Email:

mghsharabiyani@gmail.com

Affiliation:

Expert of ancient languages

Abstract:

First time has shared with the author with my dear friend Mehdi Hasani Ardabilli and also he has gave me the address of the tablets for reading

In fact Babak name is like Yamakshid>Jamshid, Zamsba < Jamasba, etc., which were later included in the legends of the writings of Khodanameh and Ferdowsi's poems, although the name Babak was never included in Khodanameh and poets' poems. It has entered the name-system of after Elamite.

Babak can be seen at the intersection of the Parthian and Sasanian eras in the narration of "Babak", the religious scholar who supported Ardeshir Babakan, who attributed Ardeshir to him as "Ardeshir Babakan", and also Babak, a chieftain in the Sasanian era, which all show It survived until the Parthian era and was transferred to the Sassanid era. We believe that this name was a kind of title and position and was even popular until the era of the Abbasid caliphs, as in the story of "Babak", the leader of the Abbasids era in the second century and contemporary with Imam Reza (As), Harun and Ma'mun Abbasi, In fact This Babak is who his original name was mentioned by A-Masoudi: "Hasan". The other person we are considering with the name "Baybak: Baibak" in Arabic texts is the contemporary of the 14th Abbasid caliph "Al-Muhtadi Bellah, son of Al-Wathiq Bellah" in the third century Hijri. It was also mentioned that he was originally from the Eastern Turks, in fact later the use of this word, instead of being used in a position, continued as a name for men and reached our era. Babak Khan in the Elamite era also had an important position and he had the supervision of affairs. In the mentioned Elamite inscriptions, we see this name written in two forms, Ba/ula-ba-ik and Ba/ula-ba, where the word Khana means, to khan: Beh Khan and also attached to it, and it is a sign of his government position, considering the things he has, including the delivery of supplies, etc., which we have tried to explain in the table below both cuneiform writings.

Key words: Persepolis, Ilami, Babak, Baibek

CITATION (APA):

Gharezadeh Sharabiyani, M. The presence of Babak's name in the Elamite writings .Urmia: "Studies on Azerbaijan and Turk's history" Specialized Journal, year 01, number 04, Summer 2024, ISSN: 3041-8690.

Məhəmməd Gharezade
Sharbiani

E-poçt:

mghsharabiyani@gmail.com

Mənsubiyyət:

Qədim dillərin tədqiqatçısı

Persepolis qalalarının Elam yazılarında Babəkin adının və mövqeyinin araşdırılması

Xülasə:

Elam yazılarında Babək adının olması ilk dəfə əziz dostum professor Mehdi Hüsni Ördəbilli tərəfindən müəlliflə paylaşılmış və lövhələrin ünvanını oxumaq üçün ona göndərmiş, (sonradan daxil olmuş Cəmsid, Zəmsba >Cəmasb və s. Xudanəmə və Firdovsi şeirlərinin yazılarına dair əfsanələrə baxmayaraq, Babək adı heç vaxt Xudanəmə və şairlərin şeirlərində yer almasa da) elamlılardan sonra adlar sisteminə daxil olmuşdur.

"Babək" rəvayətində Parfiya və Sasani dövrlərinin kəsişməsindəki Babək sözü; Ördəşiri ona "Ördəşir Babakan" kimi aid edən Ördəşir Babakanı dəstəkləyən din alimi, eləcə də Sasanilər dövründə Babək Sərdarini görmək olar ki, bütün bunlar onun Parfiya dövrünə qədər yaşamasına və Sasanilər dövrünə keçməsinə dəlalət edir. Biz hesab edirik ki, bu ad bir növ ləqəb və vəzifə olub və hicri ikinci əsrdə Abbasilərə qarşı müxalifətin lideri olan "Babək" hekayəsində olduğu kimi hətta Abbasi xəlifələri dövrünə qədər məşhur olmuşdur. İslam Ensiklopediyasının müəllifləri tərəfindən Məsudindən sitat gətirilən "Həsən" in də adı çəkilən Harun və Məmun Abbasinin müasiri haqqında bəhs etdiyimiz başqa bir şəxs 3-cü əsr ərəb mətnlərində "Baybak: Baybak" adlanır. Hicri, 14-cü Abbasi xəlifəsinin müasiri, bu Babək tərəfindən yazılan "Əl-Muhtədi Bəallah, Əl-Vatıq Bəallah" xəlifə öldürülmüş və tarixdə "Baybək ət-Türki" adı ilə qeyd edilmişdir "demək ki, o, əslən Şərq türklərindəndir. Əslində, sonralar bu termin vəzifə mənasında deyil, kişi adı kimi işlədilmiş və dövrümüzdə qədər gəlib çatmışdır. Əslində, Elam dövrünün Babək xanı da mühüm bir məmur idi və işlərə nəzarət edirdi: Xan da ona bağlıdır və bu, onun tədarükün çatdırılması və s. mixi yazıların hər ikisini aşağıdakı cədvəldə izah etməyə çalışdıq.

Açar sözlər: Persepolis, İlami, Babək, Baybek

CITATION (APA):

Gharezade Sharbiani, M. Persepolis qalalarının Elam yazılarında Babəkin adının və mövqeyinin araşdırılması. Urmiya: "Azərbaycan və Türk tarixi araşdırmalar" İxtisaslaşdırılmış Jurnal, il 01, nömrə 04, Yay 2024, ISSN: 3041-8690.

Elam Yazıtlarında Babek İsminin Varlığı

Mühemmet Karazade
Şerebiyani

E-posta:

mghsharabiyani@gmail.com

Üyelik:

Ölü diller araştırmacı

Özet:

Babek isminin varlığı ilk kez sevgili dostum Mehdi Heseni Erdebili bey yazarla paylaşılmış ve tabletlerin adresini de bana vermiştir. Aslında Babek adı başka Elam adlarına benzer (Daha sonra Hudaname ve Firdevsi'nin şiirlerinin yazılarının efsanelerinde yer alan Yamakşid>Jamşid, Zamsba <Jamasba vb., ancak Hudaname ve şairlerin şiirlerinde Babak adı hiçbir zaman yer almamıştır) Elam'dan sonraki isim sistemine girmiştir..

Babak, adını Partlar çağı Ardeşir Babakanı destekleyen din alimi "Babak" ile Sasani döneminde reis olan Babak'ın anlatımında Part ve Sasani dönemlerinin kesişme noktasında görülmektedir. Bunların hepsi Part dönemine kadar varlığını sürdürdüğünü ve Sasani dönemine aktarıldığını gösteriyor. Bu ismin bir tür unvan ve mevki olduğunu ve hatta ikinci yüzyılda Abbasi döneminin lideri olan ve İmam Rıza (As) ile çağdaş olan "Babak" hikâyesinde olduğu gibi Abbasi halifeleri Harun ve Me'mun Abbasi dönemine kadar popüler olduğunu düşünüyoruz.. Masudin'in Bu Babekin asıl adını "Hasan" söylemiş. Arapça metinlerde "Baybak: Baibak" ismiyle ele aldığımız diğer kişi ise 14nci Abbasi halifesi "El-Mathidi Bellah'ın oğlu Al-Vatik Bellah"ın Hicri üçüncü yüzyıldaki çağdaşdır. Bu kişi Aslen Doğu Türklerinden olduğu da zikredilmiş, aslında daha sonra bu kelimenin bir mevkide kullanılmak yerine kullanımı erkek ismi olarak devam etmiş ve çağımıza kadar ulaşmıştır. Elam döneminde Babak Han da önemli bir konuma sahipti ve işlerin denetimi ondaydı.

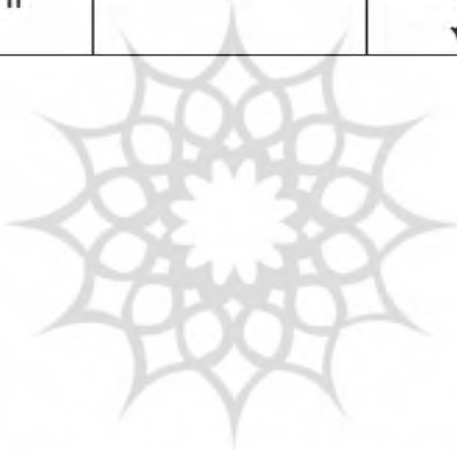
Adı geçen Elam yazıtlarında bu ismin Ba/ula-ba-ik ve Ba/ula-ba-ik olmak üzere iki biçimde yazıldığını görüyoruz. Ba/ula-ba, Khana kelimesinin "hana" anlamına geldiği: ve aynı zamanda ona bağlı ve sahip olduğu şeyler dikkate alındığında, erzak teslimatı v b. de dahil olmak üzere, onun hükümet pozisyonunun bir işaretidir. Aşağıdaki tabloda her iki çivi yazısını açıklamaya çalıştık

Anahtar Kelimeler: Babek Elam yazıtlarında, Babek Elam Devletinde Bir Rütbe

CITATION (APA):

Karazade Şerebiyani, M. Elam Yazıtlarında Babek İsminin Varlığı. Urmiye: Üç Aylık "Azerbaycan ve Türkiye Tarihi Üzerine Araştırmalar" Uzmanlık Dergi, yıl 01, sayı 04, Yaz 2024, ISSN: 3041-8690.

معنی Anlam	تلفظ Oxunuş	علامت میخی Çivi yazı	شماره گلواره ایلامی Gilvarə Nümrəsi
بابیک باشد بیک هست بیک Var-Bəy Olub-Bəy	Ba/ula-ba-ik	𐎧𐎠𐎧𐎠-𐎧𐎠𐎧𐎠	PF ۷۳ ۴۲۴ PF
به خان خان را Xana	Ka-na	𐎧𐎠𐎧𐎠	
علامت مذکر	K/Mishi	𐎧𐎠	PF ۷۳ ۴۲۴ PF

Erkəklik göstərən Kişi			
شدن، بودن، هست (به ترکی : اولا، وار) Var Vardı Olmuş	Ba/Ula	𐎧𐎠	PF ۷۳ ۴۲۴ PF
-	ik	𐎧𐎠𐎧𐎠	PF ۷۳ ۴۲۴ PF
بابیک، بیک، بزرگ Bəy Böyük	Ba-ik	𐎧𐎠-𐎧𐎠𐎧𐎠	PF ۷۳ ۴۲۴ PF

	Ka	كـ	PF ۷۳ ۴۲۴ PF
نا / آنا نا خوانده می شود و البته این علامت شکل برعکس علامت munus که برای نشان دادن جنس مونث بوده می باشد	Na/Ana	كـ	
Na/Ana Na oxunur		كـ	
Artıqraq Dişi göstərən Muns Simgəsi nin Tərsə yazılışı		كـ	

پروپوزیشن گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

خانا (به خان، به سرکرده) Xana	Kana		
باپاکانا به باباخان	Ba/ula-ba-ka- na	<u>바바카나</u>	PF ۷۴ PF ۳۷۷ ۱۹۸۷ PF

Babakana			
Ba+bakana			
علامت مذکر Erkəklik göstərən Kişi	K/Mishi	𐌆𐌆	PF ۷۴ PF ۳۷۷ ۱۹۸۷ PF
شدن، بودن، هست (به ترکی : اولا، وار) Olmaq Var vardı	Ba/Ula	𐌆𐌵	PF ۷۴ PF ۳۷۷ ۱۹۸۷ PF
-	ak	𐌆𐌵𐌆	PF ۷۴ ۱۹۸۷ PF
-	Ka	𐌆𐌵	PF ۷۴ PF ۳۷۷ ۱۹۸۷ PF
-	Na	𐌆𐌵𐌆	
-	Kana	𐌆𐌵𐌆𐌆	

خانا (به خان، به سرکرده) Xana باخانا) به باخان، به ناظر) Baxana	Ba-ka-na		
---	----------	--	--

جملات کاربردی : بابک در گل نوشته های ایلامی، بابک یک جایگاه دولتی در عهد ایلامیان، بابک

مقدمه

چند نمونه از الواح گلی باروی تخت جمشید که نام بابک در آنها آمده است
 در سال ۱۹۳۳ در هنگام حفاری هیئت باستان شناسی موسسه شرق شناسی شیکاگو به سرپرستی هرتسفلد (Herzfeld) به صورت اتفاقی با کلنگ کارگران مجموعه بزرگی از گل نوشته ها از دو اتاق مجاور هم در گوشه شمال شرقی در بخش باروی تخت جمشید کشف شد. ترجمه متن ها نشان می دهد که آرشو مربوط به سالهای ۵۰۹ تا ۴۹۴ ق.م. (سال ۱۳ تا ۲۸ سلطنت داریوش) می باشد. مجموعه گل نوشته های آرشو شامل گل نوشته های نوشته شده و نشده و مهر شده اند که به طور تقریبی در حدود ۳۰ هزار قطعه است. بر اساس گزارشهای غیر رسمی ارائه شده در حدود پانزده هزار قطعه از گل نوشته ها نوشته شده هستند، متن گل نوشته ها به طور کلی مربوط به ثبت فهرستهای تهیه، ذخیره و پرداخت مواد خوراکی در محدوده جغرافیایی ایران و نواحی در مسیر راه شاهی تا شوش می باشند. متنهای نوشته شده بر روی گل نوشته ها یکسان نیست ولی اکثر آنها اطلاعاتی مانند تاریخ انتقال کالا، مکان انتقال، نام دبیر اداری، نام محیا کننده، نام حمل کننده، نام گیرنده کالا را شامل می شود. در بسیاری از گل نوشته ها تاریخ سال ماه و روز مبادله را ثبت کرده اند. این اسناد منابع اولیه را برای مطالعه سیستم

اداری اقتصادی و اجتماعی در مرکز امپراتوری هخامنشی را ممکن می سازد و هم چنین منبع ارزشمندی برای مطالعه زبان پیشینیان مردم ایران فراهم می کند. زبان ایلامیان زبان التصاقی بوده و در این گل نوشته ها لیست بزرگی از نامها جای گرفته که می توان بر روی آنها تحقیق کرد.

در آرشو بارو شکل گل نوشته ها با کار کرد و نوع متن آنها ارتباط دارد. گل نوشته ها به دو شکل بالشی (زبانی) و چهار گوش ساخته می شدند، الواح بالشی کوچک بوده و در کف دست جای می گیرند. معمولاً طول بزرگترین آنها از هفت سانت تجاوز نمی کند، کوچکترین آنها به ابعاد دو سانت است. این گل نوشته ها در اطراف انحنای دارند، سمت چپ آنها صاف و در طرف بالا و پایین سمت چپ دارای سوراخی هستند که محل عبور نخ بوده است، در این گل نوشته ها معمولاً متن بر روی چهار طرف لبه بالا، پایین، جلو و پشت گل نوشته نوشته می شد و نقش مهرها ممکن است بر شش طرف گل نوشته زده می شد. گروه دیگر گل نوشته ها چهار گوش است که از لحاظ ابعاد بزرگتر از گل نوشته های بالشی شکل هستند. این الواح فقط در مرکز سیستم اداری در تخت جمشید تهیه می شدند. تا کنون بزرگترین گل نوشته منتشر شده 1946 pf با ابعاد ۲۱/۷ سانتی متر طول دارد لبه راست و چپ این گل نوشته ها تخت و محل نوشتن متن ها و زدن مهرها همانند گل نوشته های بالشی است. نمونه هایی نیز از گل نوشته های کوچک به فرم های عدسی شکل، تخم مرغی شکل و مخروطی نیز در گل نوشته های بارو وجود دارد.

گل نوشته های موجود در آرشو را بنا به خط آنها می توان به دو گروه اصلی تقسیم کرد، گروه اول به زبان ایلامی نو که در برگزیده بیشتر اسناد بارو است. بعضی از گل نوشته های ایلامی دارای نوشته هایی به خط آرامی با مرکب هستند. گروه دوم گل نوشته های نوشته شده به زبان آرامی یا حکاکی شده اند اما گروه سوم از الواح وجود دارند که الواح نوشته نشده و مهر شده اند که به آنها گل مهر نیز می گویند. همچنین گل نوشته هایی به زبانهای پارسی باستان، بابلی، یونانی و فریگیه ای به دست آمده.

گل نوشته های بارو در سال ۱۹۳۷ میلادی در ۲۳۵۳ جعبه بسته بندی و برای مطالعه و بررسی به مسسه شرق شناسی شیکاگو منتقل شدند، پروفیسور Hallok با همکاری Bowman و پروفیسور Cameron گل نوشته ها را از جعبه خارج کرده و کد گذاری نمودند. هلک مطالعه و ترجمه گل نوشته هایی که سالم بودند را آغاز کرد. او حدود ۲۱۰۰ گل نوشته را ترجمه و منتشر کرد و حدود ۲۵۰۰ گل نوشته دیگر را نیز ترجمه کرد که متأسفانه پس از مرگ ایشان تا کنون انتشار نیافته اند.

هلک برای شناسایی و مشخص کردن گل نوشته ها به آنها کد اختصاری (PF) (Persepolis fortification) به معنای باروی تخت جمشید را داد. بنا بر این گل نوشته های منتشر شده هر یک شماره مشخصی است که کد شناسه آن محسوب می شود. هلک بر اساس نوع متن گل نوشته ها آنها را در ۳۱ گروه بر اساس حروف الفبا از A-W طبقه بندی کرد که برخی از گروه ها

خود بر اساس تفاوت‌های اندک به زیر گروه های کوچکتری تقسیم می شوند. این طبقه بندی هلك پایه اصلی همه مطالعاتی است که بر روی گل نوشته های آرشیو بارو صورت می گیرد.
 در زیر چند نمونه از الواح گلی که در آن نام بابک به کار رفته آورده ام سعی کرده ام تمام کلمات را باز کرده و شرح دهم که امید وارم بتوانسته باشم تا حدودی زبان اجداد ایلامی ایرانیان را به علم پژوهان به نمایش بگذارم. به امید پیروزی حقیقت بر جهل و تاریکی.

محمد قره زاده شریانی

PF 73

E:

𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩𐎪𐎫𐎬𐎭𐎮𐎯𐎰𐎱𐎲𐎳𐎴𐎵𐎶𐎷𐎸𐎹𐎺𐎻𐎼𐎽𐎾𐎿𐏀𐏁𐏂𐏃𐏄𐏅𐏆𐏇𐏈𐏉𐏊𐏋𐏌𐏍𐏎𐏏𐏐𐏑𐏒𐏓𐏔𐏕𐏖𐏗𐏘𐏙𐏚𐏛𐏜𐏝𐏞𐏟𐏠𐏡𐏢𐏣𐏤𐏥𐏦𐏧𐏨𐏩𐏪𐏫𐏬𐏭𐏮𐏯𐏰𐏱𐏲𐏳𐏴𐏵𐏶𐏷𐏸𐏹𐏺𐏻𐏼𐏽𐏾𐏿𐏰𐏱𐏲𐏳𐏴𐏵𐏶𐏷𐏸𐏹𐏺𐏻𐏼𐏽𐏾𐏿
 4 udu neyita-miš gur-min kiši ba/la-ba-ik-ka-na hal-li-da yanu-tan-nu-ya-iš kiši.ba-ka-du

𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩𐎪𐎫𐎬𐎭𐎮𐎯𐎰𐎱𐎲𐎳𐎴𐎵𐎶𐎷𐎸𐎹𐎺𐎻𐎼𐎽𐎾𐎿𐏀𐏁𐏂𐏃𐏄𐏅𐏆𐏇𐏈𐏉𐏊𐏋𐏌𐏍𐏎𐏏𐏐𐏑𐏒𐏓𐏔𐏕𐏖𐏗𐏘𐏙𐏚𐏛𐏜𐏝𐏞𐏟𐏠𐏡𐏢𐏣𐏤𐏥𐏦𐏧𐏨𐏩𐏪𐏫𐏬𐏭𐏮𐏯𐏰𐏱𐏲𐏳𐏴𐏵𐏶𐏷𐏸𐏹𐏺𐏻𐏼𐏽𐏾𐏿
 -iš - da art-ak kiši. Zi-iš-ša-ma art-ak kiši. bir-dan-da tut -iš-ša aš ka-al-nu-iš - di - ma

𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩𐎪𐎫𐎬𐎭𐎮𐎯𐎰𐎱𐎲𐎳𐎴𐎵𐎶𐎷𐎸𐎹𐎺𐎻𐎼𐎽𐎾𐎿𐏀𐏁𐏂𐏃𐏄𐏅𐏆𐏇𐏈𐏉𐏊𐏋𐏌𐏍𐏎𐏏𐏐𐏑𐏒𐏓𐏔𐏕𐏖𐏗𐏘𐏙𐏚𐏛𐏜𐏝𐏞𐏟𐏠𐏡𐏢𐏣𐏤𐏥𐏦𐏧𐏨𐏩𐏪𐏫𐏬𐏭𐏮𐏯𐏰𐏱𐏲𐏳𐏴𐏵𐏶𐏷𐏸𐏹𐏺𐏻𐏼𐏽𐏾𐏿
 ul - la - iš yaş. ulaar-yeal 10+3 um-ge-min-na

I(author of the article): 4 udu.neyita.miš kur-min KIŠI.Ba/ula-ba-ik-ka-na hal-li/pi-ka/da nu/kinu/yanu-tan/gurus/kal-nu-ya/yar-iš KIŠI.Ba/ula-ka/da-du/tut-iš-da art-ak/ik KIŠI.Zi-iš-ša-ma art-ak/ik KIŠI.Pir/sap/bir/tam-tan/kal/guruš-da tut-iš-ša AŠ.ka-ap/al-nu-iš-ki/di-ma ul-la-iš YAŠ.ulaar eal 19-um-ge/me-min-na

I: 4 udu(herbal/plant) neyita(eat) miš(be) kurmin(supplied) kiši(male).Ba bayikana(be big/lord) halpika/halida(killed) nutanuyayiša/yanutanuyayiša(to prepare food) kiši(male). Bakaduyišda(to stand and watch during the war/timid) arkak/artak(and/plus) kiši(male) .Zišama/Ziša ulma(beautiful) arkak/artak(and) kiši(male).Pirtanda/Lir gurušta(strong) tutiša (taken) aš(place).kalnuyišdima/ kapnuiškima(warehouse /storage house) ulayiš(they took) yaş(date).laar/be(be) yeal(year) 19umgemina(to 19th)

۴ گیاه خوار باشد، مُحیا کننده با بابکان کشته برای پختن غذا، باکادوویشته بعلاوه زیشاما بعلاوه پیر تاندا / اولیر گوریشدا گرفته به انبار بردند تاریخ سال باشد به ۱۹ هومین .

۴ اودون ییینی میش ، قوریمین اولا بابیکان/بابایکان گوتیردی ، اؤلدیردی ، اولا قادوویشدا آرتیق زیشاما آرتیق پیرتاندا آلایب آنبارا آپاردیلار ، یاش اولار ایل ۱۹ اومجیمینا.

H(Hallok): 4 UDU.NITÁ.lg kur-min m.Ba-ba-ik-ka-na hal-pi-ka nu-tan-nu-ya-iş m.Ba-ka-du-iş-da a-ak m.Zi-iş-ša-ma a-ak m.Pir-tan-da du-iş-ša h.ka-ap-nu-iş-ki-ma ul-la-iş h.be-ul 19-um-me-man-na

H: 4 Sheep, supplied by Babaka, were slaughtered (at?) the stockyard. Bakadušda and Ziššawiš and Pirtanda received (the hides?), and delivered (them) to the treasury. 19th year.

نکته: کلمه 𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩 udu neyitamiš را هلک sheep ترجمه کرده است در صورتی که دارای معنای « علف خوار باشد » است. که امروزه در ترکی به صورت « اودون یی ین میش / اوت یی ین میش » می توان به کار برد.

نکته: کلمه 𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩 kurmin/ghurimin را هلک supplied ترجمه کرده است، این کلمه در ترکی امروزه به معنای « بر پا کردنش را / جمع کردنش را / ساختنش را » به کار می رود که با ترجمه هلک هم خوانی دارد.

نکته: نام 𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩 Babaikana از سه بخش تشکیل شده است، ba در آغاز به عنوان پیشوند با معنای باشد که میتواند تلفظ la/ula را نیز داشته باشد و قسمت دوم baik با معنای بزرگ و خان که در انگلیسی به صورت big و فارسی بزرگ و در ترکی بی/بک/بگ/بویوک به معنای بزرگ و خان و ارباب در آمده است، و قسمت آخر na به عنوان پسوند به معنای انجام دهنده /باشد آمده است.

نکته: کلمه 𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩 halida را که هلک hapika تلفظ و آن را slaughtered ترجمه کرده است در ترکی امروز می تواند به صورت اؤلیده یا اؤلدیردی به کار رود، امروزه کلمه خییپتدی khipitdi یا هیپیتدی hipitdi در ترکی می تواند همان معنا را برساند به معنای سر برید. و کلمه انگلیسی slaughtered هم یادگاری از کلمه ایلامی است که از سه بخش تشکیل شده است، بخش اول slau که در ایلامی معنای آویزان و کشته را می رساند و بخش دوم ghter با معنای آوردن که gh به مرور زمان در محاوره از بین رفته و خوانده نمی شود و بخش سه ed پسوند با معنای انجام دادن که به نظر میرسد این کلمه را بشر هنگامی که شکارچی بوده ساخته است. ed در ترکی امروز نیز انجام دادن کاری را طلب می کند، edmak به معنای انجام دادن.

نکته: کلمه 𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩 nu-tan-nu-ya-iš را هلک stockyard ترجمه کرده است، این کلمه در این متن بدون نشان مکان آمده و به نظر میرسد که ترجمه هلک صحیح نمیباشد، این کلمه را میتوان باچند تلفظ دیگر نیز خواند kinutanuyariš، yanukanluyariš، kinukanluyaiš، yanutanuyayiš میتواند معنای پختن، نگهداشتن در نزد را برساند چون نشان tan به نظر هلک تلفظهای kal و guruš را هم دارد.

نکته: نام Bakaduyışda از سه قسمت ساخته شده است، Baka با معنای نگاه کند، duyış با معنای جنگ/استیز و da به عنوان پسوند به معنای «در» که در مجموع می شود «نگاه کند در هنگام جنگ/ترسو».

نکته: کلمه arkak/artak به معنای «گذشتن / و / بعلاوه» که هلاک به صورت a-ak نوشته و ak تلفظ کرده است، هلاک برای نشان → فقط تلفظ A را در نظر گرفته و معنای آب و رود را در متون به آن داده است، این نشان می تواند تلفظهای ark/art/ard/a/ya/ha را نیز داشته باشد که می توان از کلمه بالا این برداشتها را داشت، arkak با معنای سپس/ از پی /جاری /روان/گذشتن /موج دار که در انگلیسی کلمات ark به معنای کشتی و قایق و قوس/ موج و archaeologi به معنای گذشته شناسی /باستان شناسی با این کلمه ایلامی در ارتباط است. تلفظ artak با معنای اضافه که می تواند معنای «و» را نیز برساند.

نکته: نام Zišama/Ziša ulma می تواند معنای زیبا یا به چشم آمدن را داشته باشد چون در ایلامی Zi به معنای چشم آمده است خود کلمه زیبا را اگر به زبان ایلامی بخواهیم توضیح دهیم به صورت Zi به معنای چشم و ba به معنای بودن یعنی به چشم بودن.

نکته: نام Pirtanda/Lir gurušda می تواند معنای زورمند است را برساند، چون طبق لیست نشانهای هلاک نشان tan دارای تلفظهای kal/guruš نیز است. gur در ترکی امروز معنای به شدت، پر زور، با صدای بلند را دارد.

نکته: کلمه tutiša در ایلامی به معنای گرفته آمده است که هلاک آن را به صورت duiša تلفظ کرده است کلمه انگلیسی took به معنای گرفتن نیز یادگاری از این کلمه ایلامی است که در آن t به k تبدیل شده است.

نکته: کلمه kalinuišdima /kapnuiškim به معنای انبار به کار رفته، این کلمه با خوانش هلاک kapnuiškima با معنای به خانه بسته است که treasury ترجمه کرده است و با خوانش من kalinuwišdima که از چند بخش تشکیل شده است، kalin به معنای محل نگهداری uwišdi با معنای خانه است و ma به معنای «به» در مجموع «به خانه نگهداری/انبار». نشان ki دارای تلفظ di نیز است که اثرات آن در کلمات make و made انگلیسی به یادگار مانده است.

نکته: کلمه ulayış را هلاک در اینجا delivered معنا کرده است در صورتی که معنای این کلمه شدن و بردن را می رساند.

نکته: نشان را هلک aš در نظر گرفته این نشان می تواند تلفظ yaš را نیز داشته باشد ، aš در ایلامی به معنای پائین (با یئن) ، زمین ، کشتن ، چپ کردن و yaš به معنای تاریخ ، سن و سال به کار می رفته است.

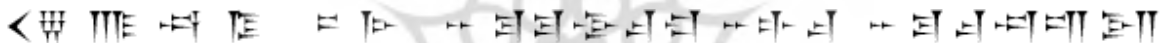
نکته: نشان در ایلامی دارای تلفظهای bat/bad/be/laar است که در اینجا تلفظ be یا laar/ulaar منظور بوده این کلمه در متون ایلامی به دو معنا به کار رفته « باشد/می شود » و پسوند جمع « آنها/ها » که در زبان ترکی امکان دارد ، باغلار(باغها) ، لار/اولار(می شود/باشد باغ) .

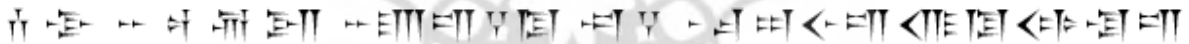
نکته: کلمه yeal که هلک آنرا ul تلفظ کرده است به معنای سال آمده است که با اندکی تغییر در انگلیسی به صورت year در آمده است ، نشان yeal در ایلامی به صورت نوشته میشود که از نشان U به معنای ده و سپس دو نشان افقی به عنوان عدد دو و سپس نشان la/pa ترکیب شده است که نشان دهنده دوازده ماه است .

نکته: پسوند عددی umjimina/umgemina/umimina به معنای به ... اومین امروزه در ترکی نیز مورد استفاده است.

PF 74

E:

 18 udu-neyita-miš ghur-min kiši. ba ba-ak-ka-na hal-li - da kiši.ba-ka-du - iš - da

 art-ak kiši.bir-dan-da kiši.Zi- iš - ša-ma tut-ša aš.ka -al - nu-iš - di - ma ul - la - iš-

 da yaš ulaar yeal 20 um-ge-min-na yanu-tan-nu - ya-aš-na

I: 18 udu.neyita.miš kur-min KIŠI.Ba/ula-ba-ak-ka-na hal-li/pi-da/ka KIŠI.Ba-ka-du-iš-da art/ark-ak KIŠI.Pir/bir/ulir-tan/kal/guruš-da KIŠI.Zi-iš-ša-ma/ulma tut/du-ša AŠ.ka-al/ap-nu-iš-di/ki-ma ul-la-iš-da YAŠ.ulaar/be yeal 20-um-ge/me-min-na yanu/nu-tan-nu-ya/yar-aš-na

I: 18 udu neyitamiš (be herbivore) kurmin (supplied) kiši (male) .Ba bakana (be seeing/vigilant/big) halida/ halpika/ ghalida (slaughtered) kiši (male).Baka duišda artak/arkak (and) kiši (male) .Pirtanda/ Lir gurušda kiši (male) .Zišama/Ziša ulma tutša (received) aš (place). kalnuwišdima/ kapinuwiškima (to storage house) ulayišda (they took her) yaš (date). laar/be (be) yeal (year) 20 umgemina/umimina yanutanuyašna (to prepare food)

۱۸ گیاه خوار باشد، مَحیا کننده اولاباکان/باباکان ، کشته ، باکا دوویشده و بیرتاندا/اولیر کالدا (و) زیشاما گرفته به انبار بردند تاریخ باشد به سال ۲۰ اومین ، برای پختن .

۱۸ اودون ییینی میس ، قوریمین اولاباکانا/باباکان گوتوردی ، اؤلدیریب ، باکادوویشده آرتیق اولیرکالدا / بیرتندا آرتیق زیشاما
 آلیب آنبارا آپاردیلار ، یاش اولار ایل ۲۰ اومجیمینه ، پیشیرمگه .

H: 18 UDU.NITÁ.lg kur-min m.Ba-ba-ak-ka-na hal-pi-ka m.Ba-ka-du-iş-da a-ak m.Pir-tan-da m.Zi-iş-ša-ma du-ša h.ka-ap-nu-iş-ki-ma ul-la-iş-da h.be-ul 20-um-me-man-na nu-tan-nu-ya-aş-na

H: 18 sheep, supplied by Babaka, were slaughtered. Bakaduşda and Pirtanda (and) Ziššawiş received (the hides?), and delivered (them) to the treasury. 20th year. At the stockyard.

Ba نکته: نام _____ Ba bakan 𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠 همان شخص در متن لوحه شماره ۷۳ است که به صورت Ba

baikan نوشته شده بود که می تواند همان معنا را داشته باشد. باشد بزرگ خان این نام امروزه نیز بین ایلات ترک ایران مرسوم است ، بویوک خان با معنای خان بزرگ. این نام می تواند معنای باشد بینا/هوشیار را نیز داشته باشد. امروزه در ترکی باکان به معنای بررسی کننده و مسئول نیز مورد استفاده است ، باش باکان به معنای نخست وزیر و رئیس مسئولین .

PF 377

E:

𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠 𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠 𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠 𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠 𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠 𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠
 90 ghiš.tar-mu ghur-min kiši.ba ba-ka-na kiši.ti - ya -ma tut-ša 9 aš.ku-chu-ku-um

𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠 𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠 𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠 𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠 𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠 ... 𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠𐎧𐎺𐎠
 gha-tu -ma an - na - ul - li -na gu - ut - taş - da yaš.ulaar yeal ... um-ge-na

I; 90 GHIŠ.dar/tar-mu/gu kur-min KIŠI.Ba-ba-ka-na KIŠI.Ti-ya-ma tut/du-ša 9 AŞ.ku-chu-ku-um gha/ha-tu-ma an-na-ul/ap-li/pi-na gu/hu-ut-taş/ur-da YAŞ.laar/be yeal/ul ... um-me/ge-na

I: 90 ghiš(herbal).darmu/darghu(fruit/grain/a product that is picked from a tree) kurmin(supplied) kiši(male).Ba bakana(be big/lord/vigilant) kiši(male).Tiyama(talk ative) tutša(received) 9 aš(place).kuchukum(place of migration to another world/grave) ghatuma/hatuma(to the number) annaulina(to the temple/to the place where God is) gutaşda/guturda(he took/consumed/did) yaş(date).laar/be(be) yeal(year) xy umgena/umina

۹۰ بار چیدنیه گیاهی محیا کننده با بایکان ، تی یاما گرفته برای تعداد ۹ مزار به معبد برد ، تاریخ سال باشد ...اومین .

۹۰ آقاج/گورتی دریمی ، یغانی/قورانی با بویکان/با باکان/اولا باخان ، تیاما توتیب ۹ قات کوچوکومه /قبیره آننا اولینا گوتوردی ، یاش اولار ایل ...اومینه .

H: 90 w.tar-mu kur-min m.Ba-ba-ka-na m.Ti-ya-ma du-ša 9 h.ku-šu-ku-um ha-tu-ma
d.na-ap-pi-na hu-ut-taš-da h.be-ul x+y-um-me-na

H: 90 (BAR of) *tarmu* (grain), supplied by Babaka, Tiyama received, and utilized (it) at 9
shries(?) for the gods. ...th year.

نکته: برای کلمه 𐎠𐎵𐎠𐎡𐎴 *tarmu* هلک ترجمه ای نیاورده این کلمه با تلفظ *darmu/tarmu* و *darghu/targu*

می تواند معنای چیده شده را داشته باشد که قبل از این کلمه نشان 𐎠𐎡 *ghiš* آمده به معنای گیاه و درخت یعنی چیده شده از درخت یا گیاه که میوه و یا دانه است. شهر های تارم در ایران و ترکیه میتواند معنای شهر میوه را داشته باشد. آقیش دریمی .

نکته: کلمه 𐎠𐎡𐎠𐎡𐎠𐎡𐎠𐎡𐎠𐎡 *kuchukum* چون با نشان مکان (*aš*) آمده به معنای مزار و قبر است که هلک آنرا
shrines به معنای زیارتگاه ترجمه کرده است.

نکته: کلمه 𐎠𐎡𐎠𐎡𐎠𐎡𐎠𐎡 *hatuma/ghatuma* در اینجا به معنای به تعداد آمده ، قات امروزه در ترکی به معنای
« لا/تا/تعداد» به کار می رود.

نکته: کلمه 𐎠𐎡𐎠𐎡𐎠𐎡𐎠𐎡𐎠𐎡 *an-na-ul-li-na* که هلک آنرا به صورت *d.na-ap-pi-na* آورده معنای
در معبد را دارد که هلک آنرا *for the gods* برای خدایان معنا کرده است در حالی که معنای جایی که خدا است (جایی
که بتها یا پیکره خدایان را نگهداری می کنند) .

نکته: کلمه 𐎠𐎡𐎠𐎡𐎠𐎡𐎠𐎡𐎠𐎡 *gutašda/hutašda* که امروزه در ترکی به صورت *guturdi* به معنای برداشت یا
انجام داد به کار می رود این کلمه را هلک *utilized* معنا کرده است. در ضمن برای نشان *taš* هلک تلفظ *ur* را نیز به کار
برده است که اگر اعمال شود باید کلمه امروز *guturdi* را به جای *gutašda* نوشت. چرا هلک این توضیحات را نداده من مانده
ام. نشان *hu/gu/ghu* شبیح پرنده است 𐎠𐎡𐎠𐎡 که هلک برای آن تلفظهای *hu/mušen* که چون صدای *m* در ایلامی برای
کم کردن از نشانها صدای *g/gh* را نیز دارد که *mušen* را میتوان *ghušen* به معنای پرنده پایین یعنی پرنده ای که پرواز
نمی کند مانند مرغ اهلی . نشان دیگری در ایلامی داریم که هلک به آن تلفظ *muš/muz* را داده است 𐎠𐎡𐎠𐎡 که از ترکیب
نشان *ghuš* و *lu/ulu* درست شده که می تواند به شکل *ulu ghuš* با معنای پرنده بالا یعنی پرواز کننده باشد.

PF 424

E:

70 ½ ghiš.tar-mu ghur-ru-saw-um ghur-min kiši. ba ba-ka-na kiši. Ka-iz-za tut-ša
 Kaš-miš gha-hu-ut-taš - da yaš. ulaar yeal 22 um-me/ge-na

I: 70 ½ GHIŠ.dar-mu kur-ru-sa/saw-um/yum kur-min KIŠI.Ba-ba-ka-na KIŠI.Ka-iz-za tut-ša kaš-miš gha/ha-hu/ghu-ut-taš/ur-da YAŠ.laae/be yeal 22-um-me/ge-na

I: 70 ½ ghiš(herbal).darmu/tarmu(fruit/grain/aproduct that is picked from a tree) kurusawum/kurusayum (dry skin/dried fruit) kurmin(supplied) kiši(male).Ba bakana(be big/lord/ vigilant) kiši(male).Kaiza/Daiza tutša(taken) kašmiša(a kind of drink) ghaghuturda/hahuturda/ghahutašda (converting/ making/turning something into something else) yaš(date). laar/be(be) yeal(year) 22umina/umgena(to 22nd)

۷۰ ½ چیدنیه گیاهی خشکبار/خشک /میوه خشک ، محیا کننده با باکان/باشد باکان ، شخص کایزا گرفته برای برگرداندن /تبدیل به کاش(نوعی نوشیدنی) ، تاریخ باشد به سال ۲۲وم.

۷۰ ½ گوورتی دریمی سویی قورو ، یغیریمین باباگان/اولا بایکان گوتوردی، کایزا آلیب کاشا قیتردی/چووپردی ، یاش اولار ایل ۲۲ومینه.

H: 70 ½ w.tar-mu kur-ru-sa-um kur-min m.Babakana m.Ka-iz-za du-ša KAŠ.lg ha-hu-ut-taš-da h.be-ul 22-um-me-na

H: 70 ½ (BAR of) kurrusam tarmu (grain) , supplied by ,Babaka, Kazza received, and made beer from it.22nd year.

نکته: کلمه ghiš darmu را هلك ترجمه نکرده است این کلمه به معنای چیدنی گیاه/درخت را دارد که میتواند به معنای

میوه و یا دانه باشد. darmak در ترکی امروز به معنای چیدن به کار می رود که هم برای درو و هم برای چیدن میوه به کار

می رود، نشان 𐎠𐎡𐎢 در لیست تلفظ نشانهای ایلامی هلك دارای تلفظهای tar/zil/sil امروزه در ترکی dar/tar و asil

میتواند برای چوبه دار /دار قالی که معنای تنگی و فشردن در آن متجلی است اطلاق کرد که asil نیز به معنای آویزان کردن

که معنای دیگر دار زدن است ، این نشان را می توان به صورت šil/ašil نیز خواند به معنای کشته شدن و چپ شدن ، شکل

ظاهری این نشان نیز مشابه چوبه دار و شلاق است که در سنگ نوشته بیستون در قسمت هشتم خط دوم به صورت šil-la-

ka gi-il-e و با معنای به مجازات بیاور/مجازات کن /آویزان کن که نوشته میخی آن این گونه است

که نشان TAR را آقای سلمان علی یاری بابلقانی در کتاب تحریر ایلامی کتیبه

داریوش بزرگ در بیستون šil نیز آورده است. جمله داریوش را در بیستون می توان اینچنین نیز خواند asilaka
giliyi یعنی آویزان کن ، به هر تلفظی بخوانیم باز در ترکی دارای معنای واحدی است.

نکته: کلمه kurusaum را هلک ترجمه نکرده و به صورت ایتالیک آورده است، این کلمه می تواند معنای خشک پوست یا خشک آب را داشته باشد ، که می تواند منظور میوه خشک یا خشکبار باشد. قورو در ترکی امروز به معنای خشک و «سائوم» میتواند با «سوی» به معنای پوست و «سو» به معنای آب مرتبط باشد.

نکته: کلمه ghahutašda/ghahuturda را که هلک hahutašda خوانده است به معنای تغییر دادن و ساختن آمده که در ترکی امروز ghaytardi یعنی به صورت دیگر برگرداندن یا تغییر دادن است. در لیست نشانهای ایلامی هلک نشان taš دارای تلفظ ur نیز است و این تلفظ باید صحیح باشد چون نشان ut در کلمه بالا در صورت به کار بردن taš بدون استفاده خواهد بود. ha-hu-taš-da و ha-hu-ut-ur-da ولی اگر به جای taš تلفظ ur را بگذاریم نشان ut خوانده می شود .

PF 1987

E:

𐎶𐎠𐎢𐎡𐎥𐎧𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
𐎧𐎡𐎡𐎥	𐎠	𐎡	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
𐎧𐎡𐎡𐎥		𐎧𐎡𐎡𐎥	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
𐎧𐎡𐎡𐎥		𐎧𐎡𐎡𐎥	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
𐎧𐎡𐎡𐎥		𐎧𐎡𐎡𐎥	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
𐎧𐎡𐎡𐎥		𐎧𐎡𐎡𐎥	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
𐎧𐎡𐎡𐎥		𐎧𐎡𐎡𐎥	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
𐎧𐎡𐎡𐎥		𐎧𐎡𐎡𐎥	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
𐎧𐎡𐎡𐎥		𐎧𐎡𐎡𐎥	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
𐎧𐎡𐎡𐎥		𐎧𐎡𐎡𐎥	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
𐎧𐎡𐎡𐎥		𐎧𐎡𐎡𐎥	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
𐎧𐎡𐎡𐎥		𐎧𐎡𐎡𐎥	𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢

I: uk ka-al/ap ta-ka	tut-ta/ka	maz/ghaz-zi-ka	GHIŠ.kaz-la KIŠI.U-li/pi-iz-za aš-in-ni ki/di-ti-iš.
6 (irt.)	1	5	me/ge-ni 45 GHIS.Ša-u-war/mar-raš ha/gha-rak
3		3	GHIŠkaz-la KIŠI.Ba-ba-ka 27 GHIŠ.ša-u-war/mar-aš
2		2	gha/ha-rak-ka
.lal/lap 11	lal 1	lal 10	GHIŠ.kaz-la KIŠI.Gi/Mi-ud-du-zi-ya/yar 18 ša-u-war/mar-raš ha/gha-rak-ka
			lal/lap hi GHIŠ.gi/mi-ik-tám YAŠ.laar/be yeal 18-ge/me- min/man-na AŠ.Da-iz-za-rak-ka

𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
 2 ghiš.kaz-la kisi.Ha-ku-ma tut-ša 60 kiši.ulu-ghu kiši.iš - ku-ut - ra - lar/hip zib-bi - ma

𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
 ul/yap tut - nu - iš - da an ay - miš 1-na aš . da - iz - za - rak - ka

𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
 1 bar ghiš.ha-su-ur/taš kiši.Tar-ka-ya-hum-iš art-ak kiši.ak- ka-yar-iši tut-ša kiši.kur-sa-lar

𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
 gal - li - ma ul/yap tut-nu - iš 2-lar 5 ana-an gha-tu-ma

𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢𐎡𐎡𐎥𐎢𐎠𐎢
 6 ghiš .ha-su-ur/taš kiši.Za-ir-na-mi-ya tut-ša minus.gur-taš aš. Ti-um - bar - ra - na

ul/yap-ma za-ak - ki - iş - da ana-an - ri kişi.Zi -iş- şa- u -iş işi - ra - iş ma/wa-ra

50+8 3 kat ghiş.ha-su-taş/ur kişi.Za-ir-na-mi-ya tut-şa minus.gur-taş aş.da-iz-za-rak-

-ka-na ul/yap-ma za/sa-ak-ki - iş - da ana - an- ri kişi.Zi-iş - şa - u -iş işi- ra - iş

ma/wa-ra

7 1 bar l kat ghiş.ha-su-ur kişi.za-ir-na- mi-ya tut-şa minus.gur-taş aş.aş-ka-man-da-na

Yap/ul-ma sa-ak-ki-iş - da ana-an- ri kişi.Zi -iş - şa-u-iş işi - ra - iş ma - ra

2 kat kaz-la kişi.ha-ku-ma tut-şa 60 kişi.ul-ghu kişi.iş-ku -ud-ra- lar/hip hun-ra

1 kat ul tut - nu -iş - da zib -bi- ma an ay - miş 1-na

Lap 75 2 bar 4 kat ma-ak-ka yaş.ulaar yeal 18 - um-ge-ma

- I: ¹ (i) yuk kalitaka(amt of cargo in warehouse)
 (ii) tutka/tuta(received/taken) (iii) mazika/ghazika (remainder/surplus/مانده / اضافی) ² (i) 6
 (iritiba) (chariot/cart) ((ii) 1 (iii) 5 (iv) ghiş(herbal/گیاهی).kazla/kuzula(walnuts/?)
 kişi(male).Uliza /Upiza aş(?/place) ini(no/?) kitiş/ditiş(?) geni(than/سپس) 45 ghiş(herbal/گیاهی)
).şauwaraş(a kind of rations/قاووت/زنده مادن/قاروت) ghayrak/ayirak (maked/ساخت) ³ (i) 3
 (ii) 0 (iii) 3 (iv) ghiş(herbal/گیاهی).kuzula/kazla(walnuts/گردو/جوز)kişi(male /مرد/منکر)
 Babaka(be big/بزرگ/باشد) 27 ghis(herbal).şauwaraş/yaşauwaraş(life giver/زنده نگهدارنده)
 ghayraka(maked /ساخت) ⁴ (i) 2 (ii) 0 (iii) 2 (iv) ghis(herbal).kazla/kuzula(walnuts)
 kişi(male).Miuduziya/ Giuduziya 18 gish(herbal).yaşauwaraş(life giver) ghayiraka (maked)
⁵ (i) lap/ulal(total) 11 (ii) lap/ulal(total) 1 (iii) lap/ ulal(total) 10 (iv) lap/ulal(total) hi(this)

ghiş(herbal).giyikdam(box)yaş(date/سنه/تاریخ) ulaar(be/باشد) yeal(year/سال) 18gimina(to 18th)
aş(place/مکان).Daizaraka(?/in the mill/در آسیاب)

2/ghiş(herbal).kuzula(walnuts) kişi(male).Hakuma tutişa (taken/گرفته) 60 kişi(male/مذکر)
)ulughu (child/بچه/زاده) kişi (male).İškudralar(Scooters) zilarulima(to flour makers/ به آرد
کنندگان ul/ap(it/ آن را) tutnuışda/dunuişda(gave/داد) an(time). aymiş(be month)1na(for one
month) aş(place).Da izaraka(in the mill/در آسیاب)

1 bar /ghiş(herbal).hasur/ghazur(raising/کشمش) kişi(male). Tarkayauwiş(?)
kişi(male).akayarişi (companion/شریک/آن که یاری کننده اش است) tutişa(received / گرفته) kişi.kur
azalar(the millers/آرد کنندگان) galima(for wages/برای دستمزد) ul(that/آن را)
dunuwiş/tutunuwiş(gave/داد) 2lar(to 2 persons/به دو نفر) 5 anan(for 5 deys/روز/برای پنج روز)
ghatuma(duration/ amount/to the number/ به مدت / به تعداد/ به مقدار)

6 / ghiş(herbal).hasur/ghazur(raising/کشمش) kişi(male). Zairnamiya tutişa(received/گرفته)
minus(female /مونث/خانوم). kurtaş(worker) aş(place).Tiyumbarana(to Tiyumbara/where the
stone is written /جایی که نوشته است) ulma(be/باشد) zakişda /sakişda(is kept/نگهداری میشود)
annanri(he says/understands/فهماند/می گوید/می گوید/می فهماند) kişi.Ziřauwiş(having a home or a loved one in
your eyes/در چشم خانه داشتن یا عزیز بودن) iřirayiş (فرمان / دستور/ command)
wara/mara(do/be/باشد/داده)

58 (iritiba) (cart/گاری)3 ghat(art of something/از چیزی/ قسمتی از چیزی/ کیسه / گاری) /ghiş.hasur/ghazur(raising/
کشمش) kişi.Sayirnamiya tutişa (received/گرفته) minus(female).kurtaş(worker) aş(place).
Ařkamandana ulma(be/باشد) sakişda(is kept) annanri(he says/ understands/فهماند/می گوید /می
kişi.Ziřauwiş iřirayiş(command / دستور/ فرمان) wara(be/gave/باشد/داده)

7[(iritiba)/cart/chariot/ازابه/گاری] 1 bar(bar/10 bag) 1 kat(bag) ghiş.asur kişi.Z/Sayiranamiya
tutişa(received/گرفته) minus. kurtaş aş.Ařkamandana ulma(be) sakişda(is kept) annanri(he
says/understands) kişi.Ziřauwiş iřirayiş(command) wara (be/gave)

2 / ghiş.kazla/kuzula(walnuts) kişi.Hakuma tutişa (received / گرفته) 60 kişi.ulughu(child/ بچه
مذکر) kişi.İřkutralar (Scooters/سکودرایی) hunra(each/هر کدام) 1 ghat(bag / کیسه) ul(he/that)
tutnuışda/dunuişda(gave/داد) zilarulima(to flour/برای آرد کردن) an(date/زمان).aymiş(be month/ ماه
باشد) 1 na (for 1 month/ماه/برای یک ماه)

lap/ulal(total/be) 75 [(iritiba)/cart/گاری] 2 bar 4 ghat maka(for eat/خوردن/برای خوردن)
yař.ulaar/be(be) yeal(year/سال) 18umima/ umgima(to 18 th)

lap hi gur-iş - ši - in yaş.ulaar yeal 18 -um-ge-min-na gu - ut - ta - ka yap/ul-pa/la
 aš.kan-ti/di-ma maz/ghaz-zi-ka hu - laar uk-ku 1 gal-lir art-ak 1 gi-du lap 2
 udu-neyita-miš kiši.Mi-iş- ši - ya -ma-na art-ak kiši.Aš-ba-ya-u-da art-ak kiši. da - ut
 ti- ya - na lap 3 laar-ud-da suy-ut gu- ut- ta - iş aš.ul-ghi-miš kiši.zundi-na-ma
 kap/gha-ba/pa- ka ge-ni udu-neyita-miš hu-laar kiši.Ra- iş - da -ma gey-işl kiši.Ba-te-
 -ra hi ghur-ma-u-ut

Lal/lap(total) hi(this/این) gurişin/muişin(visiting/checking/بازدید/بررسی)
 yaş(date/تاریخ)ulaar/be(be/باشد) yeal(year/سال) 18umgimina(to 18th) gutaka(done/شد/انجام)
 ula(be/باشد) aš(place/مکان).kandima(in the silo/در سیلو) mazida/ghazika(for maintenance/to
 collect/برای نگهداری/جمع کردن) hulaar uku(because of them/اوکون/به خاطر آنها/اولار اوکون) 1
 galir/raptam(male goat/بز نر) artak/arkak(and) gidu/hidu(female goat/باز ماده) lap/ulal(total/be)
 2 udu(fodder/علف) neyita(eater/خورنده) miş(be/باشد) kiši(male) .Mişiyamana/ Ghichiyamana
 arkak/artak(and) kiši.Ašbayauda arkak/artak(and) kiši.Dautiyana ulal/lap(total/be) 3 laaruda(3
 people who/سه نفری که) suyut(skin/پوست) ghutayiş (they peel/می کنند) aš(place)
 .ulghimiş/ulhimiş(to be a home or a place/خانه/محل بودن) kiši(male).Zundinama(belonging to the
 king/قبلاً/برای نگهداری) kapaka/ghabagha(before/for maintenance/برای نگهداری) ge-
 ni/meni(then/بعد/سپس) udu neyitamiş(be fodder eater/باشد/خورها باشد) hulaar(they/will be/
 آنها/می شود) kiši(male).Rayişdama hişi/geyişi(name/پوشش) kiši.batera/ulatera/ula
 teyira(carrier/speaker/گوینده/گوبنده) hi(this/این) kurmauwut(we prepared/فوردوک/تهیه کردیم)
 (i)uk kaltaka(load in warehouse/بار در انبار) (ii) arkak tutka(and received/و گرفته) (iii)
 mazika/ghazika(remaining/باقی مانده/اضافی)

uk ka-al ta-ka	art/ark-ak tut/du-ka	maz-zi-ka	
			1/2 GHIŞ.li/pi-ut
19	11	8	GHIŞ. Ha/gha-su-ur/taş
2	1 bar	1(irtiba) 2 bar	GHIŞ.kaz-la
Lap 21(irtiba) 1 bar	lap 11(irtiba) 1 bar 1/2 lap	9(irtiba) 2 bar 1/2	lap/lal hi KIŞi.Mi/Gi-ud- <u>du-zi-ya me/ge-ni 88</u>
.			GHIŞ.ş.a-u-war/mar-raş
.			1/2 GHIŞ.ş.a-u- war-raş
.			<u>ha/gha-rak-ka</u>
29	20	9	GHIŞ.ha/gha-su-ur/taş
1	1	1	GHIŞ.kaz-la
Lap 30	lap 20	lap 10	lap hi KIŞi.Par-da-xx . .
.			ge/me-ni 90GHIŞ.ş.a-u- <u>war-raş gha-rak-ka</u>
1	1	1	GHIŞ.ir/ghir-taş/ur-ti-iş
2	1	1	GHIŞ.ha/gha-su/zu-ur
lap 3	lap 2	lap 1	lap hi KIŞi.Man-ya-xxxx
7	5	2	GHIŞ.ha/gha-su/zu-ur
2	1	1	GHIŞ.kaz-la
Lap 9	6	3	<u>lap hi KIŞi.xxx-na ..</u> <u>ge-ni 27GHIŞ.ş.a-u-war</u>
.			-raş ha/gha-rak-ka
.	1		GHIŞ.ha-su-ur
1	1		GHIŞ.kaz-la
Lap 2	lap 2	lap	<u>lap hi KIŞi.XX-iŞ</u>
<u>LAP 65(irtiba) 1 bar</u>	lap 41 (irtiba) 1 bar 1/2 lap	lap 23(irtiba) 2 bar 1/2	lap hi YAŞ.laar/be yeaI
.			19-um-ge-min-na
.			GHIŞ.mi/gi-yik-tam
.			AŞ.Da-iz-za-rak-kaş

12 ghiş.şal zi - ti - ka 3 2 bar 3 kat ghiş.kaz-la lap 15 2 bar 3 kat ghiş.gi-

-ik-tam aš.pir-ra ... kişi.Gi-iş - ši - ya - ma-na ku-iz kişi.Pir-ra-du - ka tut-iş

Lap 1 bar ghiş.ha-su-ur kişi.suy-...-ya - taş

Laar-iş 20 ... kişi.gur-taş aš..ša-dan/war ..2-ana la/pa-ri - iş 36 kat ha-su-

-ur 9 minus.gur-taş aš.ku-ti-ma-na iş minus.gur-taş-laar .. ul sa-ak-ki/ghi-iş

lap 52(yritiba) 1 bar 3 kat iz-mi/gi-id ulir-ma-ak-ka yaš-laar yeal 19 me/ge-ma aš.da-iz-za-

-rak- ka-na

(i)mi/gi-ši/chi-na YAŠ.laar/be yeal 18-um-ge/me-ma ha/gha-ša-ir-rak-ka (ii) ark/art-ak
 ha/gha-du-iş YAŠ.laar/be yeal 19-me/ge-ma ha/gha-du/tu-ka/da (iii) lap/lal am/ulam-ma
 (iv). Art/ark-ak ma/ulma-ak-ka (v) art/ark-ak maz/ghaz-zi-ka/da (vi) art/ark-ak šu/chu-tur
 da/ta-ka ha-aš-š-ka AŠ.kan-
 ti/di-ma

Handwritten text in the Azeri script, likely a transcription of a historical document or a specific dialect. The text is arranged in several columns and rows, with some characters appearing to be in a different script or a specific dialectal form.

(i)	(ii)	(iii)	(iv)	(v)	(vi)		
	½	½ pap	1 bar		1bar	w.pi-ut	
1 me 23	2bar	38	pap 1 me 61	2bar 36	1 bar	1me 25 1bar	w.ha-su-ur
56	1bar	1	pap 57	1bar 3	2bar3QA	53 1bar7 QA	w.kaz-la
12		2	pap 14	1bar		14 1bar	w.ir-taš-ti-iš
12			pap 12	12			w.šap zi-ti-ka
pap2me4 1bar ½ pap 41 ½ bar pap 2me 45 2barpap52 3QA pap pap1me93 1bar7QA							
Su-tur da-ka h.Da-iz-za-rak-ka kur-min m.Mi-iš-ši-ya-ma-na-na m.Aš-ba-ya-u-da m.ha-tur-ma-ak-ša							
m.Da-ut-te-na h.e-ti-ra-na							

Lal/lap(total) hi(this/این) gurišin/muišin(visiting/checking/بازدید/بررسی)
 yaš(date/تاریخ)ulaar/be(be/باشد) yeal(year/سال) 18umgimina(to 18th) gutaka(done/شد)
 ulaa(be/باشد) aš(place/مکان).kandima(in the silo/در سیلو) mazida/ghazika(for maintenance/to
 collect/برای نگهداری/جمع کردن) hulaar uku(because of them/اوکون) 1
 galir/raptam(male goat/بز نر) artak/arkak(and) gidu/hidu(female goat/بز ماده) lap/ulal(total/be)
 2 udu(fodder/علف) neyita(eater/خورنده) miš(be/باشد) kiši(male) .Mišiyamana/ Ghichiyamana
 arkak/artak(and) kiši.Ašbayauda arkak/artak(and) kiši.Dautiyana ulal/lap(total/be) 3
 laaruda(3 people who/سه نفری که) suyut(skin/پوست) ghutayiš (they peel/می کنند)
 aš(place) .ulghimiš/ulhimiš(to be a home or a place/خانه/محل بودن)
 kiši(male).Zundinama(belonging to the king/متعلق به شاه) kapaka/ghabagha(before/for
 maintenance/قبلاً/برای نگهداری) geni/meni(then/بعد/سپس) udu neyitamiš(be fodder eater/
 علف خور ها باشد) hulaar(they/will be/شود) kiši(male).Rayišdama hiši/geyiši(name/نام/پوشش)
 kiši.batera/ulatera/ula teyira(carrier/speaker/حمل کننده/گوینده) hi(this/این)
 kurmauwut(we prepared/قوردوک/تهیه کردیم)

I: ¹ (i) yuk kalitaka(amount of cargo in warehouse)

(ii) tutka/tuta(received/taken) (iii) mazika/ghazika (remainder/surplus/اضافی / مانده) ² (i) 6
 (iritiba) (chariot/cart) ((ii) 1 (iii) 5 (iv) ghiş(herbal/گیاهی).kazla/kuzula(walnuts/?)
 kişi(male).Uliza /Upiza aš(*/place) ini(no/?) kitiš/ditiš(?) geni(than/سپس) 45 ghiş(herbal/گیاهی)
).šauwaraš(a kind of rations/قاووت/مادن زنده جیره برای زنده ماکد/ساخت) ³ (i) 3
 (ii) 0 (iii) 3 (iv) ghiş(herbal/گیاهی).kuzula/kazla(walnuts/گردو/جوز)kişi(male /مذکر/مرد)
 Babaka(be big/باشد بزرگ) 27 ghis(herbal).šauwaraš/yašauwaraš(life giver/ زنده نگهدارنده)
 ghayraka(maked /ساخت) ⁴ (i) 2 (ii) 0 (iii) 2 (iv) ghis(herbal).kazla/kuzula(walnuts)
 kişi(male).Miuduzya/ Giuduzya 18 gish(herbal).yašauwaraš(life giver) ghayiraka (maked)
⁵ (i) lap/ulal(total) 11 (ii) lap/ulal(total) 1 (iii) lap/ ulal(total) 10 (iv) lap/ulal(total) hi(this)
 ghiş(herbal) .giyikdam(box)yaš(date/سنه/تاریخ) ulaar(be/باشد) yeal(year/سال) 18gimina(to 18th)
 aš(place/مکان).Daizaraka(?/in the mill/در آسیاب)
 2/ghiş(herbal).kuzula(walnuts) kişi(male).Hakuma tutiša (taken/گرفته) 60 kişi(male/مذکر)
).ulughu (child/بچه/زاده) kişi (male).İškudralar(Scooters) zilarulima(to flour makers/ به آرد
 کنندگان ul/ap(it/ آن را) tutnuışda/dunuışda(gave/داد) an(time). aymiş(be month)1na(for one
 month) aš(place).Da izaraka(in the mill/در آسیاب)
 1 bar /ghiş(herbal).hasur/ghazur(raising/کشمش) kişi(male). Tarkayauwiš(?)
 kişi(male).akayariši (companion/اش کننده اش است) tutiša(received / گرفته) kişi.kur
 azalar(the millers/آرد کنندگان) galima(for wages/دستمزد) ul(that/آن را)
 dunuwiš/tutunuwiš(gave/داد) 2lar(to 2 persons/به دو نفر) 5 anan(for 5 deys/روز)
 ghatuma(duration/ amount/to the number/ به مدت / به تعداد/ به مقدار)
 6 / ghiş(herbal).hasur/ghazur(raising/کشمش) kişi(male). Zairnamiya tutiša(received/گرفته)
 minus(female /مونث/خانوم). kurtaš(worker) aš(place).Tiyumbarana(to Tiyumbara/where the
 stone is written /جایی که نوشته است) ulma(be/باشد) zakišda /sakišda(is kept/میشود)
 annanri(he says/understands/می گوید/می فهماند) kişi.Ziřauwiš(having a home or a loved one in
 your eyes/در چشم خانه داشتن یا عزیز بودن) iřirayiš (فرمان / دستور/ command)
 wara/mara(do/be/باشد/داده)
 58 (iritiba) (cart/گاری)3 ghat(art of something/از چیزی/ قسمتی / کیسه) /ghiş.hasur/ghazur(raising/
 کشمش) kişi.Sayirnamiya tutša (received/گرفته) minus(female).kurtaš(worker) aš(place).
 Ařkamandana ulma(be/باشد) sakišda(is kept) annanri(he says/ understands/می فهماند)
 kişi.Ziřauwiš iřirayiš(command /دستور/فرمان) wara(be/gave/باشد/داده)

7[(iritiba)/cart/chariot/ازابه/گاری] 1 bar(bar/10 bag) 1 kat(bag) ghiş.asur kişi.Z/Sayiranamiya tutişa(received/گرفته) minus. kurtaş aš.Aškamandana ulma(be) sakişda(is kept) ananri(he says/understands) kişi.Zišauwiš iširayiš(command) wara (be/gave)

2 / ghiş.kazla/kuzula(walnuts) kişi.Hakuma tutişa (received /گرفته) 60 kişi.ulughu(child/ بچه منکر) kişi.Iškutalar (Scooters/سکودرایی) hunra(each/هرکدام) 1 ghat(bag /کیسه) ul(he/that) tutnişda/dunuişda(gave/داد) zilarulima(to flour/برای آرد کردن) an(date/زمان).aymiş(be month/ ماه باشد) 1 na (for 1 month/ماه یک برای)

lap/ulal(total/be) 75 [(iritiba)/cart/گاری] 2 bar 4 ghat maka(for eat/خوردن) yaş.ulaar/be(be) yeal(year/سال) 18umima/ umgima(to 18 th)

(i)kişi.Mirinzali/Girinzali hal/ghal(gathering place/land/ محصول/سرزمین/محل جمع کردن) ghalimima/halimima (maintenance/لوحه دریافت/نگهداری) (ii) artak(and/و) ghatuwiš(the amount of/مقدار) yaš(date/تاریخ).ulaar/be (be/باشد) 18umgima(to 18th) ghatuka(obtained/to hand/برده /فرستاده شده) (iv) lap/ulal(total/be/جمع/باشد) am/ulam-ma(sent/taken/بره دست آمده) (v) artak/arkak(and) maka/ulma aka(to eat/to plant/کاشت برای خوردن/برای) (vi) mazika/ghazika(add/save/اضافه/پس انداز امانده) (vi) chatur(brought/رساند) taka(delivered/ تحویل) haşada/aşaka(into/داخل) aš(place/مکان).kantima(to silo/به سیلو/به کندو) داد

Lal/lap(total) hi(this/این) gurişin/muişin(visiting/checking/بازدید/بررسی)

yaş(date/تاریخ)ulaar/be(be/باشد) yeal(year/سال) 18umgimina(to 18th) gutaka(done/شد) انجام

ula(be/باشد) aš(place/مکان).kandima(in the silo/در سیلو) mazida/ghazika(for maintenance/to collect/جمع کردن) 1 hulaar uku(because of them/اوکون/برای نگهداری/جمع کردن)

galir/raptam(male goat/بز نر) artak/arkak(and) gidu/hidu(female goat/بز ماده) lap/ulal(total/be)

2 udu(fodder/علف) neyita(eater/خورنده) miş(be/باشد) kişi(male) .Mişiyamana/ Ghichiyamana

arkak/artak(and) kişi.Aşbayauda arkak/artak(and) kişi.Dautiyana ulal/lap(total/be) 3

laaruda(3 people who/سه نفری که) suyut(skin/پوست) ghutayiš (they peel/می کنند)

aš(place) .ulghimiš/ulhimiš(to be a home or a place/خانه/محل بودن)

kişi(male).Zundinama(belonging to the king/متعلق به شاه) kapaka/ghabagha(before/for

maintenance/قبلاً/برای نگهداری) geni/meni(then/بعد/سپس) udu neyitamiš(be fodder eater/ علف

نام/پوشش/ نام) kişi(male).Rayişdama hişi/geyişi(name/ نام) hulaar(they/will be/شود) خورها باشد

kişi.batera/ulatera/ula teyira(carrier/speaker/گوینده/حمل کننده) hi(this/این) kurmauwut(we

تهیه کردیم/فوردوک/ prepared)

al/lap(total) hi(this/این) gurišin/muišin(visiting/checking/بررسی/بازدید)
 yaš(date/تاریخ)ulaar/be(be/باشد) yeal(year/سال) 18umgimina(to 18th) gutaka(done/شد) انجام شد
 ula(be/باشد) aš(place/مکان).kandima(in the silo/در سیلو) mazida/ghazika(for maintenance/to
 collect/جمع کردن/برای نگهداری) hulaar uku(because of them/اوکون/به خاطر آنها/اولار اوکون) 1
 galir/raptam(male goat/بز نر) artak/arkak(and) gidu/hidu(female goat/بز ماده) lap/ulal(total/be)
 2 udu(fodder/علف) neyita(eater/خورنده) miš(be/باشد) kiši(male) .Mišiyamana/ Ghichiyamana
 arkak/artak(and) kiši.Ašbayauda arkak/artak(and) kiši.Dautiyana ulal/lap(total/be) 3
 laaruda(3 people who/سه نفری که) suyut(skin/پوست) ghutayiš (they peel/می کنند/پوست می
 aš(place) .ulghimiš/ulhimiš(to be a home or a place/خانه/محل بودن)
 kiši(male).Zundinama(belonging to the king/متعلق به شاه) kapaka/ghabagha(before/for
 maintenance/قبلاً/برای نگهداری) geni/meni(then/بعد/سپس) udu neyitamiš(be fodder eater/
 علف خور/نام/پوشش) kiši(male).Rayišdama hiši/geyiši(name/نام) kiši.batera/ulatera/ula teyira(carrier/speaker/گوینده/حمل کننده) hi(this/این) kurmauwut(we
 prepared/تهیه کردیم/قوردوک)
 (i)uk kaltaka(load in warehouse/بار در انبار) (ii) arkak tutka(and received/و گرفته) (iii)
 mazika/ghazika(remaining/باقی مانده/اضافی)
 lap/lal/ulal(be/total/باشد/مجموع) hi(this) gurišin/muišin(check/بررسی) yaš(date).laar/be(be/باشد)
 yeal (year/سال) 19gemina(to 19th) ghutaka(done/شد) انجام شد yaš(date).ulaar/be(be) yeal(year)
 19umgima an(time/زمان).aymiš(be month/ماه) an(time).ba ghiyatiš anama(be it the time of
 forgiveness/the time of indulgence/گذشتن یا تمام شدن ماه) ašada/ašaka(passing or
 ending of the month/گذشتن یا تمام شدن ماه)

H: (بازخوانی پرفسور هلک)

(i)	(ii)	(iii)	(iv)
uk-ka-ap ta-ka 6 (irt) raš ha-rak	du-ka 1	maz-zi-ka 5	w.kaz-la m.U-pi-iz-za aš in-ni ki-ti-iš me-ni 45 w.ša-u-mar- .
3		3	w.kaz-la m.Ba-ba-ak-ka 27 w.ša-u-mar-raš ha-rak-ka
2		2	w.kaz-la m.Mi-ud-du-zi-ya 18 w.ša-u-mar-raš ha-rak-ka
Pap 11	pap 1	pap 10	pap hi w.mi-ik-tám h.be-ul 18-me-man-na h.Da-iz-za-rak-ka
(i)	(ii)	(iii)	(iv)

2 / w.kaz-la m.Ha-ku-ma du-š 60 m.pu-hu m.Iš-ku-ud-ra-ip zip-pi-ma ap du-nu-iš-da d.ITU.lg
 1-na h.Da-iz-za-rak-ka

1 BAR/ w.ha-su-ur- m.Tar-ka-a-ú-iş a-ak m.ak-ka-ya-še du-ša m.kur-za-ip gal-li-ma ap du-
 nu-iş 2-ip 5 na-an ha-tu-ma

6 / w.ha-su-ur m.Za-ir-na-mi-ya du-ša f.kur-taş h.Ti-um-par-ra-na ap-ma za-ak-ke-iş-da na-
 an-ri m.Zi-iş-ša-u-işše-ra-iş ma-ra

58 (irtiba) 3 qa / w.ha-su-ur m.Za-ir-na-mi-ya du-ša f.kur-taş h.Da-iz-za-rak-ka-na ap-ma za-
 ak-ke-iş-da na-an-ri m.Zi-iş-ša-u-iş še-ra-iş ma-ra

7 (irtiba) 1 BAR 1 QA / w.ha-su-ur m.Za-ir-na-mi-ya du-š f.kur-taş h.Aş-ka-man-da-na ap-
 ma za-ak-ke-iş-da na-an-ri m.Zi-iş-ša-u-iş še-ra-iş ma-ra

2 / w.kaz-la m.Ha-ku-ma du-ša 60 m.pu-hu m.Iş-ku-ud-ra-ip un-ra 1 QAap du-nu-iş-da zip-
 pi-ma d.ITU.lg 1-na

Pap 75 (irtiba) 2 BAR 4 QA ma-ak-ka h.be-ul 18-um-me-ma

(i)Mi-ri-in-za-li « HAL» hal-me-ma (ii) a-ak ha-du-iş h.be-ul 18-um-me-ma ha-du-ka (iii)
 pap am-ma (iv) a-ak ma-ak-ka (v) maz-zi-ka (vi) šu-tur da-ka ha-aş-ša-ka h.kan-ti-ma

(i)	(ii)	(iii)	(iv)	(v)	(vi)
1		pap 1		2 BAR ½	½ w.pi-ut
2ME 1		pap 2ME1	71(ir.)2BAR 4QA	5(irt.) 1 BAR 6QA	1ME 23(irt.) 2 BAR w.ha-su-ur
59(irt.)1BAR	1	pap 60(irt.) 1BAR	4		56(irt.) 1 BAR w.kaz-ia
12 (irt.) 1BAR		pap 12			12(irt.) 1 BAR w.ir-taş-ti-iş
12		pap 12			12 w.šap zi-ti-ka
Pap2 ME 85(irt.)2pap1		pap 2ME 86 2BAR	pap75(irt.)2BAR	pap 6(irt.)1BAR	pap 2 ME 4(irtiba)w.mi-ik-tam
			4 QA	1QA	1 BAR ½ šu-tur da-ka.
h.Da-Iz-za-rak-ka kur-min m.Mi-iş-ši-ya-ma-na m.Aş-ba-ya-u-da m.ha-tur-ma-ak-ša m.Da-ut-te-na h.e-ti-ra-na					

PAP hi mu-iş-ši-in h.be-ul 18-um-me-man-na hu-ud-da-ka ap-pa h.kan-ti-ma maz-zi-ka/da
 hu-be uk-ku 1 rap-tam a-ak 1 hi-du PAP 2 UDU.NITÁ.lg m.Mi-iş-ši-ya-ma-na a-ak m.Aş-
 ba-ya-u-da a-ak m.Da-ut-ti-ya-na PAP 3 be-ud-da su-ut hu-ut-ta-iş h.ul-hi.lg m.sunki-na
 ma kap-pa-ka me-ni UDU.NITÁ.lg hu-be m.Ra-iş-da-ma hi-še m.ba-te-ra hi kur-ma-u-ut

(i) uk-ka-ap ta-ka	(ii) a-ak du-ka	(iii) maz-zi-ka
1 bar		
19	11	8
2	1 bar	1(irtiba) 2 bar
PAP 21(irtiba) 1 bar	PAP 11(irtiba) 1 bar	PAP 9(irtiba) 2 bar
.		
.		
.		
29	20	9
1		1
PAP 30	PAP 20	PAP 10
.		
.		
1	1	
2	1	1
PAP 3	PAP 2	PAP 1
.		
7	5	2
2	1	1
PAP 9	6	3
.		
.		
1	1	
1	1	
PAP 2	PAP 2	PAP
PAP 65(irtiba) 1 bar	pap 41 (irtiba) 1 bar	pap 23(irtiba) 2 bar
.		
.		

12 / w.šap zi-ti-ka 3 (irtiba) 2 BAR 3 QA / w.kaz-la PAP 15 (irtiba) 2 BAR 3 QA / w.mi-ik-tam h.Pir-ra-xx m.Mi-iš-ši-ya-ma-na ku-iz m.Pir-ra-du-ka du-iš PAP 1 BAR /w.ha-su-ur m.Su-x-ya-taš xxxxx m.kur-taš h.xx-ša-mar xx2-na pa-ri-iš.....

36/ w.ha-su-ur 9 f.kur-taš h.Ku-ti-ma-na-iš f.kur-taš-be xx ap za-ak-ke-iš PAP 52 (irtiba) 1 BAR 3 QA w.mi-ik-tam ma-ak-ka h.be-ul 19-me-ma h.Da-iz-za-rak-ka-na

(i)mi-ši-na h.be-ul 18-um-me-ma ha-ša-ir-rak-ka (ii) a-ak ha-du-iš h.be-ul 19-me-ma ha-du-ka (iii) PAP am-ma (iv). a-ak ma-ak-ka (v) a-ak maz-zi-ka (vi) a-ak šu-tur da-ka ha-

aš-ša-ka h.kan-ti-ma

(i)	(ii)	(iii)	(iv)	(v)	(vi)	
1 me 23 2bar	38	pap 1 bar	36 1 bar		1bar	w.pi-ut
56 1bar	1	pap 57 1bar	3 2bar3QA		1me 25 1bar	w.ha-su-ur
12	2	pap 14 1bar			53 1bar7 QA	w.kaz-la
12		pap 12	12		14 1bar	w.ir-taš-ti-iš
pap2me4 1bar ½	pap 41 ½ bar	pap 2me 45 2bar	pap52 3QA	pap	pap1me93 1bar7QA	w.Šap zi-ti-ka
Su-tur da-ka h	Da-iz-za-rak-ka	kur-min	m.Mi-iš-ši-ya-ma-na-na	m.Aš-ba-ya-u-da	m.ha-tur-ma-ak-ša	
m.Da-ut-te-na	h.e-ti-ra-na					

PAP hi mu-iš-ši-in h.be-ul 19-me-man-na hu-ut-ta-ka h.be-ul 19-um-me-ma d.ITU.lg
 d.Ba-ki-ya-ti-iš-na/na-ma ha-aš-ša-ka

H:(ترجمه پرفسور هلك) (i) Deposited to their (accounts), (ii) received, (iii) withdrawn. [In lines 2-5 cols.i-iii are omitted in the translation.]*Kazla* (for) *Upizza*;he did not expend (the amount “withdrawn” in col.iii on) the herd; then 45 *šaumarraš* were brought in . *Kazla* (for) *Babaka*; 27 *šaumarraš* were

brought in. *Kazla* (for) *Midduziya*; 18 *šaumarraš* were brought in. this (is) the total (of) fruit (in) the 18th year, (at) *Dazzarakka*.

2 (*irtiba* of) *kazla* *Hakuma* received, and gave (it) as *zippi* to *Skurian* “boys,” (for) 1 moth, (at) *Dazzarakka*. [Category M]

1 BAR (of) apples(?) *Tarkawiš* and his companion(s) received, and gave (it) as rations to workers, 2 (persons), for a period of 5 days. [Category P]

6(*irtiba* of) apples(?) *Zarnamiya* received, and paid (it) to (female) workers at *Šimparra*. He says: “*Ziššawiš* ordered (it).” [Category M]

58 $\frac{3}{30}$ (*irtiba* of) apples(?) *Zarnamiya* received, and paid (it) to (female) workers at *Dazzarakka*. He says: “*Ziššawiš* ordered (it).” [Category M]

7 $\frac{11}{30}$ (*irtiba* of) apples(?) *Zarnamiya* received, and paid (it) to (female) workers at *Aškamanta*.He says: “ *Ziššawiš* ordered (it).” [Category M]

2 (*irtiba* of) *kazla* *Hakuma* received , and gave as *zippi* to 60 *Skudrian* “boys” 1 QA each, (for) 1 month . [Category M]

Total 75 $\frac{24}{30}$ (*irtiba* of fruit) dispensed in the 18th year .[See line 26, col.iv.]

(i) In (accordance with) a sealed document of *Mirinzali*, (ii) and provided (for) provisions in the 18th year, (iii) total on hand, (iv) and dispensed, (v) withdrawn, (vi) carried forward (as) balance and reckoned at the storehouse. [In lines 21-26 cols. I-vi are omitted in the

translation.] figs, apples(?), *kazla.irtaştış*,ed *şap*. Fruit carried forward (as) balance (at) Dazzarakka, entrusted to Miššiyamana, (and) to Aşbayauda the *haturmakša*, (and) Datena the *etira*.

This whole account was made (in) the 18th year.

With (lit. "upon") what was withdrawn at the storehouse (i.e. the $6\frac{11}{30}$ *irtiba* in line 26, col.v), Miššiyamana and Aşbayauda and Datena, total 3 (persons), made a *sut*: 1 (male) goat and 1 (female) goat, total 2 small attle. They were attached to the royal estate. Then we entrusted those small cattle to Raşdama the herdsman.

.(i) Deposited to their (accounts), (ii) and received, (iii) withdrawn. [In lines 35-51 cols.i-iii are committed in the translation.] Figs, apples(?), *kazla*, this (being) the total (for) Midduziya; then $88\frac{1}{2}$ *šaumarraš* were brought in . *Apples*(?), *kazla*, this (being) the total (for) Parda...(?); then 90 *šaumarraš* were brought in. *Irtaştış*, *apples*(?), this (being) the total (for) Many...(?). *Apples*(?), *irtaştış*, this (being) the total (for) ...š. This (is) the total (for) the 19th year (of) fruit (at) Dazzarakka.

12 (*irtiba* of)ed *şap* [see line 25, col.vi, and line 67 , col.iv], $3\frac{23}{30}$ (*irtiba* of) *kazla* [see line 65, col.iv], total $15\frac{23}{30}$ (*irtiba* of) fruit Miššiyamana took (to the place) Pirra...(?). Pirratamka received (it).[Category A]

1 BAR (of) apples(?) Su..yatas(?), assigned(?) by Pirri..(?), Šakka and Nabbeš(?)
.....20+x workers(?) went(?) from(?) (the place) ...ša (for?) 2 [Category R]

36 (*irtiba* of) apples(?) he (they?) paid to 9(?) (female?) workers(?) at
Kutima.....(female?) workers(?) ...[Category M]

Total $52\frac{13}{30}$ [see note as] (*irtiba* of) fruit(?) dispensed, in the 19th year, at Dazzaraka.

. (i) Carried over (as per) the account in the 18th year, (ii) and provided (for) provisions in the 19th year, (iii) total on hand, (iv) and dispensed, (v) and withdrawn, (vi) and carried forward (as) balance and reckoned at the storehouse.[In lines 63-68 cols.i-vi are omitted in the translation.]Figs, apples(?), *kazla*, *irtaştış*,ed *şap*. Fruit carried forward (as) balance (at) Dazzarakka, entrusted to Miššiyamana, (and) to Aşbayauda the *haturmakša*, (and) Datena the *etira*.

This whole account was made (for) the 19th year , and was reckoned in the 19th year, in the seveth month.

(۱) (۱) یوک کالیتاکا /بار در انبار یا یوک کال تاکا/بار به انبار تحویل شده (۲) توتیکا/گرفته (۳) مازیکا/قازیکا / اضافه/مانده

- (۲) (۱) ۶ گاری (۲) ۱ گاری (۳) ۵ گاری (۴) محصول گیاهی گردو(۹) شخص اولیزا/اویزا جای آن نبرد/نرفت سپس ۴۵ جیره گیاهی «شاید نوعی لقمه مخلوت دانه و آرد و شیر که در ترکی به آن قوود می گویند» ساخت .
- (۳) (۱) ۳ گاری (۲) صفر (۳) ۳ گاری (۴) محصول گیاهی گردو؟ شخص با بکا ۲۷ یاشائو وارش گیاهی/جیره گیاهی ساخت.
- (۴) (۱) ۲ گاری (۲) صفر (۳) ۲ گاری محصول گیاهی گردو؟ شخص میودوزیا/گیودوزیا ۱۸ جیره گیاهی ساخت .
- (۵) (۱) مجموع می شود ۱۱ گاری (۲) مجموع می شود ۱۰ گاری (۴) مجموع می شود این صندوقهای چوبی / کیسه گیاهی در تاریخ سال باشد به هیجدهمین در مکان آسیاب .
- (۶) ۲/ محصول گیاهی گردو؟ شخص هاکوما/فاکوما گرفته به ۶۰ بچه مذکر/پسر سکوترایی آرد کننده آنرا د(7)اد زمان ماه باشد برای ا زمان/برای ۱ ماه در مکان آسیاب .
- (۸) ۱ بار (منظور بار چهار پا) / بارگیاهی کشمش؟ شخص تارکا اوویش و/بعلاوه شخص یاری دهنده/اش/شریکش گرفته به آسیاب کنندگان (9)به عنوان دستمزد آن را دادند به ۲ نفر برای مدت ۵ روز .
- (10) ۶ /محصول گیاهی کشمش؟ شخص زاییرنامیا گرفته برای گارگران موئنث در مکان تیمبارنا/شاید مکان سنگ نوشته باشد نگهداری شدن/ساکیش(11)دا می فهماند دستور است از زیشائوویش .
- (12) ۵۸ گاری ۳ کیسه / محصول گیاهی کشمش؟ شخص زاییرنامیا گرفته برای گارگران موئنث در مکان آسیاب باشد (13)نگهداشتن می فهماند است به دستور زیشائوویش .
- (14) ۷ گاری ۱ بار ۱ کیسه / محصول گیاهی کشمش شخص زاییرنامیا گرفته برای گارگران موئنث در مکان آشکاماندان باشد(15) نگهداری می فهماند است به فرمان زیشائوویش .
- (16) ۲ / محصول گیاهی گردو/کازلا شخص هاکوما گرفته برای ۶۰ بچه مذکر سکوترایی هر کدام (17) ۱ کیسه برای زمان یک ماه .
- (18) مجموع می شود ۷۵ گاری ۲ بار ۴ کیسه برای خوردن زمان سال باشد به هیجدهمین.
- (19) (i) طبق سند دریافت شخص مرینزالی /مرینزالی جمع کرده در انبار(ii) و محصول به دست آمده به سال هیجدهم (iii) مجموع ب(20)اشد/برده شده (iv) و خورده شده (v) مانده (vi) رسانده تحویل داده در داخل سیلو.
- (21) (i) ۱ گاری (ii) صفر (iii) می شود/مجموع ۱ گاری/۳۰ کیسه (iv) صفر (v) ۲ بار و نیم/۲۵ کیسه (vi) نیم بار/۵ کیسه ، محصول گیاهی انجیر .

(22) (i) ۲۰۱ گاری (ii) صفر (iii) مجموع ۲۰۱ گاری (iv) ۷۱ گاری ۲ بار ۴ کیسه (v) ۵ گاری ۱ بار ۶ کیسه (vi) ۱۲۳ گاری ۲ بار، محصول گیاهی کشمش/؟/آسور .

(23) (i) ۵۹ گاری ۱ بار (ii) ۱ گاری (iii) ۶۰ گاری ۱ بار (iv) ۴ گاری (v) صفر (vi) ۵۶ گاری ۱ بار ، محصول گیاهی گردو/؟/ .

(24) (i) ۱۲ گاری ۱ بار (ii) صفر (iii) مجموع می شود ۱۲ گاری ۱ بار (iv) صفر (v) صفر (vi) ۱۲ گاری ۱ بار ، محصول گیاهی بادام/ایرتاشتیش/؟/ .

(25) (i) ۱۲ گاری (ii) صفر (iii) مجموع می شود ۱۲ گاری (iv) صفر (v) صفر (vi) ۱۲ گاری ، محصول گیاهی جیره آرد شده .

(26) (i) مجموع می شود ۲۸۵ گاری ۲ بار (ii) مجموع می شود ۱ گاری (iii) مجموع ۲۸۶ گاری ۲ بار (iv) مجموع ۷۵ گاری ۲ بار ۴ کیسه (v) مجموع ۶ گاری ۱ بار ۱ کیسه (vi) مجموع ۲۰۴ گاری ۱ بار و نیم ، چوبی صندوق/پوشش سقف دار رسانده (27) تحویل داده در آسیاب ، محیا (28) کننده شخص قیچی یامانا/میشی یامانا ، شخص آشاباودا/آچاباودا شخص فرستنده/؟/ ، شخص دا اوتینا محل عمل آوری /مزرعه (یئتیران/اکتیرانا)

باشد/مجموع این را بررسی تاریخ باشد سال به هیجدهمین انجام شد/برداشته (30) شد. باشد در سیلو انبار کردن/جمع کردن به خاطر آنها ۱ بز نو و ۱ بز ماده می شود ۲ (31) علف خوار باشد شخص قیچی یامان/میشیامان و آشابایا اودا و دائوتیا(32) نامی شود سه نفری که پوست برمی داشتند در مکان زندگی شاه در قبل، (33) سپس علف خوارها را به شخص رایشدا نام شخص حمل کننده /چوپان همراه کردیم/ سپردیم.

(34) (i) محموله به انبار/بار تحویل به انبار (ii) و گرفته شده (iii) مانده/اضافی

(35) (i) ۱ بار (ii) نیم بار (iii) نیم بار ، محصول گیاهی انجیر (36) (i) ۱۹ گاری (ii) ۱۱ گاری (iii) ۸ گاری ، محصول گیاهی کشمش/آسور (37) (i) ۲ گاری (ii) ۱ بار (iii) ۱ گاری ۲ بار ، محصول گیاهی گردو/؟/ (38) (i) می شود/مجموع ۲۱ گاری ۱ بار(ii) می شود/مجموع ۱۱ گاری ۱ بار و نیم (iii) می شود/مجموع ۹ گاری ۲ بار و نیم ، مجموع این را شخص میودوزیا/گیودوزیا سپس ۸۸ محصول گیاهی یاشائوواراش/قاوود و نیم یاشائوواراش ساخت .

(39) (i) ۲۹ گاری (ii) ۲۰ گاری (iii) ۹ گاری ، محصول گیاهی کشمش/؟/ (40) (i) ۱ گاری (ii) صفر (iii) ۱ گاری ، محصول گیاهی گردو/؟/ (41) (i) مجموع ۳۰ گاری (ii) مجموع ۲۰ گاری (iii) مجموع ۱۰ گاری ، مجموع این را شخص پاردا... سپس ۹۰ محصول گیاهی یاشائوواراش ساخت.

- (42) (i) ۱ گاری (ii) ۱ گاری (iii) صفر ، محصول گیاهی بادام/ایرتاشتیش (43) (i) ۲ گاری (ii) ۱ گاری (iii) ۱ گاری ، محصول گیاهی کشمش/آسور (44) (i) مجموع ۳ گاری (ii) مجموع ۲ گاری (iii) مجموع ۱ گاری ، مجموع ای را شخص مانیا....
- (45) (i) ۷ گاری (ii) ۵ گاری (iii) ۲ گاری ، محصول گیاهی کشمش/آسور (46) (i) ۲ گاری (ii) ۱ گاری (iii) ۱ گاری ، محصول گیاهی گردو/؟ (47) (i) مجموع ۹ گاری (ii) مجموع ۶ گاری (iii) ۳ گاری ، مجموع این را شخص...نا سپس ۲۷ محصول گیاهی یاشائووار اش/قاوود ساخت .
- (48) (i) ۱ گاری (ii) ۱ گاری (iii) صفر ، محصول گیاهی کشمش/آسور (49) (i) ۱ گاری (ii) ۱ گاری (iii) صفر ، محصول گیاهی بادام/ایرتاشتیش (50) (i) مجموع ۲ گاری (ii) مجموع ۲ گاری (iii) مجموع صفر، مجموع ای را شخص...بیش
- (51) مجموع این را تاریخ باشد به سال نوزدهمین صندوق چوبی در آسیاب
- (52) ۱۲ / محصول گیاهی یاشال/خوراک آرد شده (53) ۳ گاری ۲ بار ۳ کیسه محصول گیاهی گردو/؟ (54) در جمع ۱۵ گاری ۲ بار ۳ کیسه پوشش سقف دار چوبی به مکان پیرا... شخص قیچی یامانا برد ، شخص پیراتوکا/بیراتوتا گرفته .
- (55) می شود ۱ بار / محصول گیاهی کشمش/آسور شخص سو...یاتاش ... به خانه شخص بیری... شخص (56) شاکا شخص متصدی معبد ۲۰+؟ کارگر در مکان...شاوار ... برای ۲ (57) نفر برد.....
- (58) ۳۶ / محصول گیاهی کشمش/آسور ۹ موئنث کارگر در محل (59) کوتیمانیش موئنث گرگران ... آن را آرد کردند
- (60) مجموع ۵۲ گاری ۱ بار ۳ کیسه/صندوق پوشش سقف دارچوبی برای خوردن تاریخ باشد به سال نوزدهم در آسیاب.
- (61) (i) در گذشته/گیچینه تاریخ باشد به سال هیجدهم منتقل شده (ii) و مقدار به دست آمده در تاریخ باش به سال نوزدهم
- (62) (iii) مجموع می شود (iv) و خوردن (v) و مانده/اضافه (vi) و رسانده تحویل داده درون سیلو .
- (63) (i) نیم بار/۵ کیسه/جعبه (ii) نیم بار (iii) مجموع ۱ بار (iv) صفر (v) صفر (vi) ۱ بار ، محصول گیاهی انجیر
- (64) (i) ۱۲۳ گاری ۲ بار (ii) ۳۸ گاری (iii) مجموع ۱۶۱ گاری ۲ بار (iv) ۳۶ گاری ۱ بار (v) صفر (vi) ۱۲۵ گاری ۱ بار ، محصول گیاهی کشمش/آسور
- (65) (i) ۵۶ گاری ۱ بار (ii) ۱ گاری (iii) ۵۷ گاری ۱ بار (iv) ۳ گاری ۲ بار ۳ کیسه/جعبه (v) صفر (vi) ۵۳ گاری ۱ بار ۷ کیسه/جعبه، محصول گیاهی گردو/آسور
- (66) (i) ۱۲ گاری ۱ بار (ii) ۲ گاری (iii) مجموع ۱۴ گاری ۱ بار (iv) صفر (v) صفر (vi) ۱۴ گاری ۱ بار ، محصول گیاهی بادام/ایرتاشتیش

(67) (i) ۱۲ گاری (ii) صفر (iii) مجموع ۱۲ گاری (iv) ۱۲ گاری (v) صفر (vi) صفر، محصول گیاهی یاشال آرد شده
(68) (i) مجموع ۲۰۴ گاری ۱ بار و ۱/۲ بار (ii) مجموع ۴۱ گاری و ۱/۲ بار (iii) مجموع ۲۴۵ گاری ۲ بار (iv) مجموع ۵۲ گاری
و ۳ کیسه/جعبه (v) مجموع صفر (vi) مجموع ۱۹۳ گاری ۱ بار ۷ کیسه/جعبه، صندوقهای محصول گیاهی را رسانده تحویل
شده در آسیاب محیا کننده شخص قیچی یامانا، شخص آشابائودا آتورماکچا /قاتورماقچا؟ شخص دائوتنا رساننده/آشیتیران
/تغیر دهنده /مکان کاشت/مزرعه.

مجموع این بررسی را تاریخ باشد به سال نوزدهمین انجام شد، تاریخ باشد به سال نوزدهم زمان ماه باشد زمان تمام شدن/رد
شدن با قیباتیش آنا ما /ماه بخشش .

نکته: جمله uk ka-ap ta-ka را به چند شکل میتوان خواند (uk ka-al ta-ka) که (uk) به معنای بار و بالا و چون بار بر بالای چهارپایان سوار می شود شاید به این علت کلمه بار را در ترکی اجدادمان (yuk) نامگذاری کرده اند و برای آن نشان (☉) را که مانند پیکان یا اوخ است در نظر گرفته اند، کلمه (ka-al/ap) را می توان محل ماندن یا محل نگهداری در نظر گرفت که امروزه «قال» و «قاپ» در ترکی به معناهای ماندن و درب و نگهداری مورد استفاده است که کلمات قالماق (روی هم چیدن) قاپماق (بستن) قاپاق (درب) قاپلاماق (روی هم انباشتن) که میتوانند حاصل بست این کلمه ایلامی باشند، و کلمه (taka) که در خیلی از متون ایلامی به معنای « تحویل دادن» آمده است، اگر این کلمه را به عنوان پسوند در نظر بگیریم این جمله به شکل (uk kalitak) می تواند معنای بار به انبار باشد ولی اگر آن را کلمه جدا در نظر بگیریم معنای «بار تحویل انبار» را دارد.

نکته: کلمه tut/du-ka/da/ta را به چند شکل می توان خواند (duda)، (duka)، (tuta)، (tutka) که معنای آن را هلك (received) به معنای «دریافت کرد/گرفت» آورده که (tuta) در ترکی همان معنا را می رساند.

نکته: کلمه maz/ghaz-zi-ka/da را هلك (withdrawn) به معنای برداشته شده معنا کرده است، این کلمه به صورت (mazika) میتواند با کلمه مزید عربی به معنای زیاد و مازی در ترکی به معنای گرد رابطه داشته باشد که در این جا به معنای مانده و اضافه آمده است، این کلمه با تلفظ (ghazika) میتواند با برداشت هلك در معنا مطابق باشد و نیز می تواند به معنای سود و بهره که در ترکی امروز با کلمه های «قازماق - کندن»، «قازانماق- سود بردن»، «قازانج-درآمد» و همچنین کلمات خزانه، اوکازیون، خازن و کازینو با این کلمه در ارتباط است. شکل نشان (kaz/maz) مانند کلنگ است که در ترکی به آن «قازما/کازما» می گویند.

نکته: یکی از میوه ها که در الواح از آنها نام برده شده و بسیار جا بجایی داشته (kaz-la) است، به احتمال زیاد این میوه باید گردو باشد چون می توان با تلفظ (kuz ula) نیز خواند که میتواند معنای میوه مانند چشم را به آن داد. کلمات قوز و جوز در

دو زبان نشانگر این است که این کلمه ریشه بسیار کهنی دارد و چون این میوه قابلیت حمل در مسافت طولانی و مدت مدید را دارد یکی از جیره های جنگی بوده که بسیار مورد استفاده بوده.

نکته: کلمه 𐎠𐎡𐎴𐎡𐎴𐎠 (aş in-ni ki-ti-iš) را هلك he did not expend the herd ترجمه کرد ه است، درست است که in-ni به تنهایی معنای نه و منفی را دارد ولی در اینجا با نشان aš آمده که به معنی زمین و پائین است این کلمه در مجموع می تواند تلفظ ašini را داشته باشد به معنای به زمین ریختن یا ریختن در انبار یا خالی کردن بار که بعد از آن کلمه kitiš آمده به معنای رفته یعنی بار را تخلیه کرده و رفته و بعدها 𐎠𐎡𐎴 geni از آن ۴۵ گاری کاووت/جیره برای زنده ماندن (yašauwaraš) تهیه کرده.

نکته: کلمه 𐎠𐎡𐎴𐎠𐎡𐎴𐎠 را می توان به صورتهای ha-rak/ghay-rak/a-rak خواند که دارای معانی ساختن، جدا کردن است که به همراه yašauwaraš می تواند معنای ساخت محصول گیاهی یا شائو وارش باشد، که در اینجا از گردو ساخته شده است.

نکته: در خط سوم لوحه نام (kiši.ba ba-ak-ka) آمده که می تواند معنای باشد بزرگ که مانند نامهای امروز در ترکی مانند بویوک، بویوک خان و یا به صورت با باکا به معنی باشد بینا یا هوشیار، در زبان ایلامی ba دارای معنای باشد است که می تواند تلفظ la/ula را نیز داشته باشد چون ایلامیان برای یک نشان چندین تلفظ در نظر می گرفته اند. ba در انگلیسی در بعضی موارد می تواند به جای مانده از زبان ایلامی باشد که نمونه هایی می شود مثال زد (ba gey, ba yighi) bag باشد پوشش باشد جمع شده (ba yighghi) baggage باشد جمع شده /اثاثیه /واگن بار (ba yighi) baggy کیس دار، باشد جمع شده (ba ust) bast پوسته درخت/باشد روی/باشد پوست که خود کلمه پوست pust به معنای باشد روی/بالا که می تواند از این رابطه پیروی کرده باشد، (basket ba askit) باشد رساندن /سبد، bat (ba at) مثل برق رفتن /باشد اسب /باشد انداختن

نکته: کلمه 𐎠𐎡𐎴𐎠𐎡𐎴𐎠𐎡𐎴𐎠 ghiš.mi-ik-tám را هلك میوه (fruit) ترجمه کرده است، این کلمه را می توان به صورت ghiš.giyiktam نیز تلفظ کرد که می تواند معنای پوشش چوبی سقف دار را داشته باشد که جعبه یا صندوق می توان گفت. این کلمه را با تلفظ (izgidtam/izgiktaum) نیز می توان خواند که معنای تخم آرد شده یا له شده را می رساند.

نکته: نشان 𐎠𐎡𐎴 در خط پنجم برای نشان دادن تاریخ به کار رفته که هلك آن را (aš) نام گذاری کرده که برای مکان نیز به کار برده است، (aš) در ایلامی به معنای مکان، زمین، پائین و با تلفظ (yaš) به معنای تاریخ و سنه به کار می رفته.

نکته : کلمات $\leftarrow \leftarrow \leftarrow$ را هلك يك كلمه در نظر گرفته و آن را سال معنا کرده در صورتی که هر دو نشان کلمه مستقلی بوده و هر کدام معنای خودش را دارد (be/laar/ulaar) به معنای باشد است و (yeal/ul) به معنای سال ، کلمه ترکی و انگلیسی سال مشابه هم است و کهن بودن این کلمه را می رساند و اینکه زمانی این دو زبان از یک ریشه جدا شده اند.

نکته : نام مکان (Daizaraka) می تواند به معنای در مکانی که عمل آرد کردن انجام می شود باشد ، در اینجا (Da) به عنوان پیشوند و به معنای «در» به کار رفته که در ترکی امروز به شکل پسوند به کار می رود مانند گونده-در آفتاب ، داردا-در کوچه/در تنگنا ، تهراندا-در تهران خود کلمه «در» در فارسی شاید تغییر یافته همین کلمه ایلامی باشد. کلمه (izaraka) نیز کلمه مستقل که معنای آرد کردن را دارد امروزه به صورت آزمک یثری می تواند مورد استفاده باشد.

نکته : کلمه $\leftarrow \leftarrow \leftarrow$ در خط ششم لوحه را هلك پسر معنا کرده است، این کلمه با تلفظ (kiši.ulughu) به معنای متولد شده مذکر است که همان پسر است که هلك آن را (puhu) تلفظ کرده .

نکته: نشان (ip) که دارای تلفظهای (hip/lar/ib) نیز است نشان جمع بستن است که به صورت پسوند می آید که در این جا برای جمع بستن سکودرایی به کار رفته (Iškudralar/Iškudrahip) ، (hep) در ترکی امروز نیز به معنای «همه و کل» به کار می رود .

نکته: کلمه (zipima/azibima/zilar ulima) در اینجا به معنای برای آرد کردن به کار رفته امروزه نیز می توان از این کلمه ایلامی استفاده کرد و معنا را فهماند.

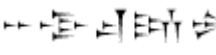
نکته: نشان $\leftarrow \leftarrow \leftarrow$ (ap/ul) به معنای آنرا آمده که امروز (ul) در ترکی معنای «آن و او» را دارد.

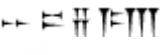
نکته : کلمه $\leftarrow \leftarrow \leftarrow$ (dunuwišda/tutnuwišda) به معنای دادن به کار رفته که در ترکی امروز (dunuwišda) به معنای باز گرداندن به کار می رود. هلك برای نشان فقط تلفظ $\leftarrow \leftarrow \leftarrow$ را در نظر گرفته در صورتی که این نشان میتواند تلفظهای du/tu/tut/dud را نیز داشته باشد.

نکته: برای نشان $\leftarrow \leftarrow \leftarrow$ هلك تلفظهای an/dingir را در نظر گرفته که در اینجا به معنای زمان آمده است ، این نشان قبل از کلمات مربوط به نام خدایان و زمان در آغاز کلمه جای می گیرد که نشان دهد کلمه مربوط به زمان یا خدایان است. an در ترکی امروز به معنای فهم ،زمان و مادر مورد استفاده است و تلفظهای dinghir/tanghri/tanri نیز نام خدای یکتا است که شاید معنای نابود کننده تاریکی را داشته باشد. این کلمه می تواند از دو بخش tin که معنای سیاهی،روح، لبه، دود و ghir/kir که معنای نابود کننده ، خردکننده را داشته باشد که همان خدای نابود کننده تاریکی که خدای آسمان (guw) (anna) یعنی خورشید است نام خدای آسمان در نوشته های اکدی به صورت (mortak) نیز آمده (mor) در ترکی امروز

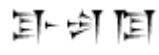
به معنای رنگ آبی آمده است که نمودی از آسمان است و (tak) نیز به معنای آویختن که می توان این کلمه را از منظر زبان ترکی امروز این گونه معنا کرد آویخته در آسمان یعنی همان خورشید یا خدای آسمان .

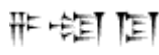
نکته: کلمه (itu) را هلک به معنای ماه آورده است این کلمه می تواند تلفظ (ay) را داشته باشد و هلک این تلفظ را شاید از تلفظ ماهانه گرفته باشد که در عربی نیز داریم عایدی به معنای مقرری که در ترکی می تواند به صورت آیلیق باشد.

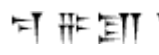
نکته: کلمه (kişi.akayarişi) را هلک شریک معنا کرده معنای این کلمه می تواند به صورت شخص مذکری که یاری دهنده است باشد که می تواند معنای شریک را هم داشته باشد، این کلمه طبق تلفظ هلک می تواند معنای (ak-ka) آنکه (ya-işi) پخش کننده تقسیم کننده کار را که می تواند معنای شریک را نیز داشته باشد.

نکته: کلمه را هلک کارگران معنا کرده است معنای این کلمه میتواند آسیاب کنندگان باشد ، این کلمه از چند بخش تشکیل شده (kişi)

به معنای مذکر و (gur) به معنای بسیار و (zahip/zalar) به معنای آسیاب کنندگان/خرد کنندگان . (zalar) امروزه به صورت (azalar) تلفظ می شود.

نکته: کلمه (galima) را هلک (rations) به معنای جیره ترجمه کرده است ، این کلمه به معنای دستمزد و آمدن در الواح گلی تخت جمشید بسیار به کار برده شده که امروزه نیز در زبان مردم ترک به کار می رود و یکی از کلماتی است که رابطه تنگاتنگ زبان ترکی با ایلامی را ثابت می کند ، هاردان گلیبسن /از کجا آمدی ، گلیرون هارداندی /در آمد تو از کجا است.

نکته: کلمه (period) را هلک به معنای دوره زمانی ترجمه کرده است ، این کلمه می تواند تلفظ (ghatuma) یعنی به مقدار یا به مدت یا به تعداد که در زبان ترکی (ghat) معنای لا/تا/ تعداد/مقدار را دارد و پسوند (ma) در معنای «به/در/برای» است که در اینجا به معنای برای مدت ۵ روز آمده ،مثال یاریما برای یارم .

نکته: کلمه (ghiš.asur/hasur) را هلک سیب ترجمه کرده و جلوی آن علامت سوال گذاشته که از این ترجمه اطمینان ندارد، چون این محصول گیاهی راههای طولانی جابجا می شده نمی تواند سیب باشد و از آن برای ساخت جیره ماندنی که مستلزم خشک بودن است ساخته می شده مانند انجیر (liut) ، این نام می تواند کشمش باشد که با بادام و گردو و دانه های دیگر مخلوط شده و خرد و له می شده و به عنوان جیره انرژی زا مورد استفاده قرار می گرفته که امروزه به نام قاووت آنرا بیشک دیده ایم.

نکته: نشان \ominus (minus) نشانگر موئنث است ، این نشان به صورت \ominus نیز آمده که شبیه چهار پایی است که شخصی بر آن سوار است که در ترکی نیز تلفظ (Ominus) به معنای سوار شدن بر روی است ، این نشان را هلک با تلفظهای (min/muk/šal/sal/munus) آورده ، کلمه موئنث در عربی نیز به نظر از این کلمه ایلامی به یادگار مانده، شاید نامگذاری این کلمه با این تلفظ از طریقه قرار گیری حیوان نر و ماده هنگام آمیزش باشد.

نکته : کلمه \ominus (aş.tiyum barana) نام مکانی است که کارگران در آنجا ننگه داری می شوند ، (tiyum) در اینجا می تواند معنای سنگ نوشته یا گفته باشد و (barana) به معنای به جایی که است ، که به زبان امروزی می توان آنرا دِییم وارینا/دِییم بارینا خواند با معنای مکانی که سنگ نوشته است.

نکته: کلمه \ominus (za-ak-ke-iš-da) تلفظ کرده می توان (sa-ak-ki-išda) نیز تلفظ کرد که معنای نگهداری را دارد یعنی کارگران زنی که در فلان جا نگهداری می شوند.

نکته: کلمه (na/ana-an-ri) را هلک به معنای (he says) معنا کرده ، این کلمه می تواند معنای می فهماند را نیز داشته باشد که با آندیریر ترکی و آندرستند (un derstand) در انگلیسی هم خانواده باشد آثار این کلمه ایلامی در کلمه انگلیسی (answer) که با معنای ترکی فهم سوال یعنی پاسخ دیده می شود.

نکته: در خط ۱۳ لوحه کلمه (še-ra-iš/širayış) آمده که هلک آنرا دستور یا تقاضا (ordered) ترجمه کرده این کلمه می تواند با کلمه ترکی ائشیدمک به معنای شنیدن رابطه داشته باشد ، که در اینجا معنای گوش شنوا یا دستور پذیر بودن را می رساند.

نکته: کلمه (wara/mara) می تواند به معنای گرفتن و است و یا با کلمه «وئره» در ترکی به معنای دادن رابطه داشته باشد که در اینجا می تواند دستور داد نیز معنا شود.

نکته: کلمه (un-ra/hun-ra) را هلک «هر کدام» معنا کرده که در ترکی به صورت «هَره» که در همسانی آن شبه ای نیست .

نکته: کلمه (ma-ak-ka) را هلک (dispensed) ترجمه کرده است با معنای «توزیع شده است» ، معنای این کلمه می تواند « برای خوردن » باشد که با کلمه ترکی «یئمه گه» هم خانواده است.

نکته: در خط ۱۹ لوحه کلمه (hal hal-me-ma) را هلک (a sealed document) ترجمه کرده است با معنای «یک سند مهر و موم شده» البته هلک (hal) اول را اضافه دانسته در صورتی که می تواند به معنای لوحه گرفتنی یعنی طبق لوحه دریافت کالای میرینزالی باشد.

نکته: کلمه (ha-du-iš) را هلك (provided) ترجمه کرده است به معنای ارائه شده ، این کلمه با تلفظ (ghatuiš) می تواند معنای مقدار باشد که با کلمه بعدی با تلفظ (ghatuka) به معنای به دست آمده است که در مجموع «مقدار به دست آمده در سال هیجدهم) است. کلمه (haduka) را هلك (provisions) ترجمه کرده با معنای تدارکات .

نکته: کلمه (am-ma) را هلك (on hand) ترجمه کرده این کلمه می تواند به معنای فرستاده شده یا رفته با تلفظ (lam/ma/ulama) باشد.

نکته: کلمه (šū-tur) با تلفظ (chutur) می تواند به معنای رساندن باشد که با کلمه چاتدیرماق در ترکی رابطه داشته باشد این کلمه را هلك (carried) معنا کرده است .

نکته: کلمه (ta-ka) به معنای تحویل دادن آمده که در ترکی امروز به معنای «آویختن /برقرار کردن» است که می تواند معنای تحویل دادن را برساند. خود کلمه تحویل به نظر می رسد که از این کلمه ایلامی به یادگار مانده.

نکته: کلمه (hašaka) به معنای داخل یا خالی کردن آمده که با کلمه ترکی آشاقا رابطه مستقیم دارد به معنای پائین که خود کلمه «پائین» از دو بخش «پا» به معنای «باشد» و «تین» به معنای «زیر و فرو دست» . این کلمه با تلفظ (ašada) به معنای چپ کرد یا ریخت است که امروزه به صورت «آشیردی» مورد استفاده است.

نکته: کلمه (kandima) امروزه در ترکی به سیلوی نگهداری غلات و آرد (kandi) می گویند که هزاران سال پیش ایلامیان نیز همان کلمه را به کار می بردند، کلمه (kan) بسیار کهن است که اجداد انسانها به سوراخ کنده شده در زمین اطلاق می کردند ، این سوراخها گاهی برای زندگی و گاهی برای نگهداری غذا استفاده می شده است ، کلماتی مانند کند/روستا ، کندو/انبارغله/سیلو/لانه زنبور، خانه ، کان /معدن ، کندن هم خانواده با کلمه (kan) ایلامی است.

نکته: از خط ۲۱ تا خط ۲۵ لوحه نام چند میوه آمده که گویا له یا آسیاب شده و مخلوط شده و از آن جیره یا لقمه غذایی می ساخته اند، (piut/liut) با معنای انجیر که درون آن به شکل علفهای ریز است که نام اولی اوت بر روی آن گذاشته اند یعنی «باشد علف» ، (asur/hasur) به معنای کشمش که آسور در زبان ایلامی می تواند معنای آویختن باشد که منظور آویختن برای خشک شدن است، در باره (kazla/kuz ula) هم که در پیش صحبت کردیم، (irtastiš/ghirtaštiš) که می تواند معنای «شکننده دندان» که احتمال بادام باشد و چون نشان (taš) دارای تلفظ (ur) نیز است آن را می توان (hirurdiš/ghirurdiš) نیز خواند.

نکته: در خط ۲۸ و ۲۹ لوحه به دو کلمه (kiši.haturmakša/gaturmakša) و (aš.etirana/ektirana) را هلك ترجمه نکرده و به صورت ایتالیک آورده ، کلمه اول میتواند معنای شخص آورنده و تخلیه کننده باشد به صورت «گتیرمک آشا» و کلمه دوم با تلفظ (aš.ektirana) به معنای «به مکان کشت یا مزرعه» که صاحب مزرعه داتوتنا است.

نکته: کلمه (muisšin/gurišin) در خط ۲۹ لوحه را هلک (whol account) ترجمه کرده است، این کلمه با تلفظ (gurišin) معنای بررسی کردن را دارد.

نکته: کلمه (gu-ut-ta-ka) را هلک (was made) ترجمه کرده است ، این کلمه با تلفظ (gutaka) به معنای برداشتن و یا انجام دادن است. ایلامیان برای ساختن از کلمه (kuyuta) استفاده می کرده اند به معنای جدا کردن و ساختن البته برای فرستادن نیز از این کلمه بهره می بردند.

نکته: کلمات (hu-be/laar uk-ku) در خط ۳۰ لوحه معنای «به خاطر آنها» است که با در نظر گرفتن کلمه قبل یعنی (mazika) می تواند معنای «به خاطر یا برای انبار کنندگان» را داشته باشد که در تورکی امروز به صورت «اونلار اوچون/اولار اوچون» در آمده است.

نکته: کلمه (gal/rap-lir) را هلک به صورت (raptam) تلفظ کرده است ، در لیست تلفظ نشانهای میخی ایلامی هلک نشان (rap) تلفظ (gal) را نیز دارد و چون (tam) دارای تلفظ (lir) نیز است پس این کلمه را به صورت (galir) به معنای بز نر می توان خواند.

نکته: کلمه (hidu) را نیز می توان به صورت (gidu) خواند که امروزه در ترکی به آن (gechu) به معنای بز ماده می گویند. شاید علت انتخاب این اسامی از طرف ایلامیان برای بز نر و ماده این بوده که بز نر بر روی آدم می آمده و حالت مبارزه داشته و بز ماده فرار می کرده.

نکته: کلمات (suyut/su-ut) و (gutayiš/huwtayiš) در خط ۳۲ لوحه به معنای «عمل پوست کندن» را انجام دادن است که هلک آنرا (made a sut) معنا کرده است که با کلمه بعدی (aş.ulghi/ulhi-miš zundiynima) معنای سه شخصی که پوست میکنند در مکانی که شاه است یا خانه شاه /قصر قبلاً ، کلمه قبل که در آخر آمده (kap-pa-ka) امروزه در ترکی به صورت قاباقا/قباقا/قباقاچه که درست مانند اجداد ایلامی استفاده می شود و کلمه قبل عربی نیز برگرفته از همین کلمه ایلامی است.

نکته: کلمه (udu neyita-miš-ghulaar) معنای «غلف خواران را» داراست که امروزه به زبان ترکی میتوان چنین خواند (udun yiyanlar/udun yeyighilaar) .

نکته: کلمه (kiši.batera/ulatera) را هلک (herdsman) ترجمه کرده به معنای چوپان که می تواند شخصی باشد که راه میبرد(اولادیرا) کسی که گوسفندان را راه می برد ، چون یکی از معانی (ula) در ایلامی «بردن» است.

نکته: کلمه (kurmauwut) را هلك (we entrusted) ترجمه کرده با معنای «ما به امانت گذاشتیم»، قورما (kurma) در ترکی امروز به معنای «بغل هم چیدن/به هم چسباندن» را نیز دارد که در اینجا از این معنا استفاده شده یعنی همراه کردن یا سپردن.

نکته: کلمه (kuiz) در خط ۵۴ لوحه را هلك (took) ترجمه کرده در صورتی که ترجمه آن «خودش برد» است که از دو بخش (kuy) یعنی «دور کردن/جدا/کردن/فرستادن» و (iz) به معنای «خود» و در متون دیگر کلمه «فرستاد» را به صورت (kuyuda/kuyudka) می بینیم. پس در اینجا شخص میشییامانا/قیچی یامانا برده و شخص پیرادوکا گرفته.

نکته: کلمه (ha-aš-ša-ka/ašaka) را هلك (was reckoned) ترجمه کرده در صوتی که منظور تمام شدن ماه (an.Ba kiyatišnama) است یعنی تاریخ این بررسی زمان تمام شدن ماه با قیاتیش است این ماه به معنای ماه بخشش و دست و دلبازی است که کلمه (Ba) که به صورت پیشوند آمده معنای «باشد» را دارد و (nama) نیز به عنوان پسوند با معنای «به زمان» به صورت (anima) نیز می توان خواند.

در زیر لیست نشانهای به کار رفته در گل نوشته های باروی تخت جمشید از کتاب پرفسور هلك را می آورم.

Some of the signs representing numerals have other values as well, and the numerals involved are mentioned in the list of sign values. Signs used only to represent numerals are omitted from the list, but appear in the table of numerals which follows the list.

A	𐎠	a, log.	DUB	𐎠𐎠𐎠	ḏub, ḏup, log.
AB	𐎠𐎠	ab, ap	E	𐎠𐎠	e
AD	𐎠𐎠𐎠	ad, af	EL	𐎠𐎠𐎠	(values perhaps el, daw; see PF 1667, note a)
AG	𐎠𐎠	ak	EN	𐎠𐎠𐎠	en
ah see AH			ēḥANA	𐎠𐎠𐎠	suaki (log.)
AH	𐎠𐎠𐎠	ah, ah	f (det.) see SAL		
ak see AG			GAL	𐎠𐎠	gal, rab, rap, Umban (log., see glossary s.v.)
AM	𐎠𐎠	am	GAN	𐎠𐎠	kan
AN	𐎠𐎠	an, d (det.), BINGIR (log.?)	GEŠTIN	𐎠𐎠	log.
ANŠE	𐎠𐎠𐎠	log.	GI	𐎠𐎠	ke
ap see AB			GIG	𐎠𐎠𐎠	log.
ABAD	𐎠𐎠	NRÁ (log.)	GIM	𐎠𐎠	šim
ad see AŠ			GIR	𐎠𐎠	log.
AŠ	𐎠	h (det.)	GIŠ	𐎠𐎠	is, is, w (det.), log.
AŠ	𐎠	af	GUD	𐎠𐎠	log.
af see AD			GURUŠ see KAL		
AZ	𐎠𐎠	az	h (det.) see AŠ		
BA	𐎠𐎠	ba	ḥA	𐎠𐎠	ba
BABBAR see UD			ḥAL	𐎠𐎠	hal, m (det.), log.
BAD	𐎠𐎠	bad, bat, be	ḥAR	𐎠𐎠	har, mur, log.
baḥ see PAP			ḥI	𐎠𐎠	hi
BAR	𐎠𐎠	bar, par, log.	ḥU	𐎠𐎠	hu, mušen (log.)
bat see BAD			I	𐎠	i
be see BAD			l see NI		
BI	𐎠𐎠	kaš, kaš (log.)	IA	𐎠𐎠	ya
bir see PIR			IB	𐎠𐎠	ib, ip
BU	𐎠𐎠	bu, pu	ib see TUM		
d (det.) see AN			ID	𐎠𐎠	id, it
DA	𐎠𐎠	da	IG	𐎠𐎠	ig, ik
daš see UR			ik see IG		
DIN	𐎠𐎠	šin, log.			
DINGIR see AN					
DUŠ	𐎠	v (det.), numeral 1			
DU	𐎠𐎠	du			

IM see <i>Added in glossary</i>		IN (det.) see HAL	
IN	 in, log.	MA	 ma, log., numeral 60
ip see ID		MÁ	 ¹⁸ log.
ip see TUM		mak see KUR	
IR	 ir	MAN	 man
iz see GIŠ		MAR	 mar
iš	 iš	mas see MAŠ	
it see ID		mas see MÁŠ	
ITU	 log.	MAŠ	 mas, maš, numeral 4
iz see GIŠ		MÁŠ	 mas, mar
ku see QA		mas see MÁŠ	
KAB	 kab	ME	 me, numeral (1 ME = 100)
KAK	 kak	MEŠ	 lg (postpositive det.; see above, p. 75, n. 15)
KAL	 kal, ¹⁹ kas, GURUŠ (log.)	MI	 mi
KAM	 kam, log.	MIN see BAL	
kan see GĀN		MIN	 log. (= ditto), numeral 2
kap see KAB		MU	 mu
KAR	 kar	mak see BAL	
KAS	 kas, kaz, KASKAL (log.)	MUNUS see BAL	
KASKAL see KAS		MUR see HAL	
kaš, KAŠ see EI		MUŠ	 muš, mar
kaš see ŠU		MUŠEN see HU	
kaz see KAS		MUZ see MUŠ	
ke see GI		NA	 na
KI	 ki	NAB	 nab, nap
KI+MIN	 log. (= ditto)	nap see NAB	
KIN	 kin	NE	 num
KU	 ku, xfn (log.)	NI	 ni, 1 (log.)
KU	 log.	NIG	 ña
kum see NE		NITÁ see ARAD	
KUR	 kur, mak, log.	NU	 nu
KUŠ see ŠU		NUMUN	 log.
LA	 la	PA	 pa, log.
lak see šin		PAN	 pan
lg (det.) see MEŠ			
LI	 li		
lib, lip see šl			
LU	 lu, unu (log.)		
LÚ	 ruš (log.)		

¹⁸ The only known occurrence of the value kal is in DB 14:55: ku-u-kal (see Cameron in *JCS* XIV 64).

¹⁹ The signs má and mar are identically written in Achaemenid Elamite.

TRANSLITERATION, TRANSLATION, AND OTHER FEATURES

85

PAP	𐎱𐎠𐎼	pap, pap, Šimat (log.), log.	šib see xib		
par see BAR			šid	𐎱𐎠𐎼𐎠	lak
PI	𐎱𐎠𐎼	pi, numeral (1 pi = 10,000)	šip see xib Šimat (log.) see PAP šir see šub		
pär see rîn			šu	𐎱𐎠𐎼	kat, šu, numeral (1 šu = ½)
PİR	𐎱𐎠𐎼	pîr, bîr, tam, zab, zap	šud	𐎱𐎠𐎼𐎠	šir, sir
pu see BU			TAB	𐎱𐎠𐎼	tab, tap
QA	𐎱𐎠𐎼	qa, log.	TAG	𐎱𐎠𐎼	lak
RA	𐎱𐎠𐎼	ra	lak see TAG lal see KI tam see PİR tâm see GIM tan see KAL tap see TAB		
raš see GAL			tar	𐎱𐎠𐎼	tar, zîl
RAD	𐎱𐎠𐎼 ¹⁹	rad, rat	te	𐎱𐎠𐎼	te
rak see BAL+BAR			ti	𐎱𐎠𐎼	ti
rap see GAL			tin see DIN		
raš see TUK			TU	𐎱𐎠𐎼	tu
raš see RAD			tû see TUM tub see DUB		
RE	𐎱𐎠𐎼	ri, tal	TUR	𐎱𐎠𐎼	rad, tuk
RU	𐎱𐎠𐎼	ru	TUM	𐎱𐎠𐎼	ib, ip, tû
ruš see LÚ			tup see DUB		
SA	𐎱𐎠𐎼	sa	ur		
SAG	𐎱𐎠𐎼	log.	te	𐎱𐎠𐎼	te
SAL	𐎱𐎠𐎼	šîn, muk, šal, f (det.), MUNUS (log.)	ti	𐎱𐎠𐎼	ti
SAL+BAR	𐎱𐎠𐎼	rak	TU	𐎱𐎠𐎼	tu
SAR	𐎱𐎠𐎼	šar	tû see TUM tub see DUB		
SI	𐎱𐎠𐎼	si	TUR	𐎱𐎠𐎼	rad, tuk
SU	𐎱𐎠𐎼	su, kuš (log.)	TUM	𐎱𐎠𐎼	ib, ip, tû
SUM+IR(?)	𐎱𐎠𐎼	log.	tup see DUB		
sunbi (log.) see šikkana			TUR	𐎱𐎠𐎼	tar, šak (log.)
SI	𐎱𐎠𐎼	si	u	𐎱𐎠𐎼	u, numeral 10
ša see NİA			ú	𐎱𐎠𐎼	ú, log.
šA	𐎱𐎠𐎼	šib, šip, log.(?)	ud	𐎱𐎠𐎼	ud, ut, BARRAR (log.), log.
šab see X			UDU see LU		
šak (log.) see TUR			ug	𐎱𐎠𐎼	ug, uk
šal see SAL			uh see AY uk see UG		
šap see X			UL	𐎱𐎠𐎼	ul
šar see BAR			UM	𐎱𐎠𐎼	um
šE	𐎱𐎠𐎼	šr, log.	UN	𐎱𐎠𐎼	un
šI	𐎱𐎠𐎼	ši, numeral (1 šr = 1000)			

ur	𐌹𐌺	dař, tař, ur	zib	𐌵𐌶	šib, šip, zib, zip, numeral 30
ur see ud			zib see ku		
v (det.) see dñš			zig(1)	𐌵𐌶𐌵	zik
w (det.) see ašš			zig(2)	𐌵𐌶𐌶	zik
x	𐌶𐌵	šab, šap	zik see zig(1)		
ya see ia			zik see zig(2)		
za	𐌶𐌵	za	zī see tar		
zab, zap see řib			zīp see zin		
zi see ři			zir see šud		

𐌵	𐌵𐌶	4	𐌶	10	𐌵	70	𐌶𐌵
𐌶	𐌶𐌶	5	𐌶𐌶	20	𐌵𐌶	80	𐌶𐌶𐌶
𐌶𐌶	𐌶𐌶𐌶	6	𐌶𐌶𐌶	30	𐌵𐌶𐌶	90	𐌶𐌶𐌶𐌶
1	𐌶	7	𐌶𐌶	40	𐌶𐌶	100	𐌶𐌶𐌶
2	𐌶𐌶	8	𐌶𐌶𐌶	50	𐌶𐌶𐌶	1000	𐌶𐌶𐌶𐌶
3	𐌶𐌶𐌶	9	𐌶𐌶𐌶𐌶	60	𐌶𐌶𐌶𐌶	10,000	𐌶𐌶𐌶𐌶𐌶

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 پرتال جامع علوم انسانی